

letnik CVIII - leto 2006

12

SLOVENSKI ČEBELAR

LETO 1873 - ZAČETEK PERIODIČNEGA ČEBELARSKEGA TISKA NA SLOVENSKEM

Franc Šivic: Kakšna bo v prihodnje pri nas čebelja paša?

ČEBELARJEVA MESEČNA OPRAVILA

Boris Seražin: Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v decembru
Milan Starovashnik: Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v decembru
Zoran Šipek: Veterinarski nasveti za december

PRODAJA ČEBELJIH PRIDELKOV

Silvo Postl: Trženje — izziv in težave čebelarjev
(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

IZKUŠNJE NAŠIH ČEBELARJEV

Vera Dolinar: Prvi koraki so vedno težavni

VZREJA MATIC

Norbert Jedlovnik: Obisk mariborskih čebelarjev pri čeških vzrejevalcih matic

POTOPIŠ

Peter Kozmus: Čebelarjenje v Indiji
Franc Šivic: Na obisku pri nas so bili finski čebelarji

MEDOVITE RASTLINE

Robert Brus: Javorji — Ostrolistni javor
Trajče Nikoloski: Bršljan (*Hedera helix*)

BOLEZNI ČEBEL

Lado Šušteršič: Kako smo lansko jesen zdravili čebele z oksalno kislino?

NOVICE

Navodilo nemškimi čebelarjem za pripravo raztopine oksalne kisline za zatiranje varoj s kapanjem po čebelah

IZ DRUŠTVENEGA ŽIVLJENJA

Lidija Matavž: Sedmo ocenjevanje medu v Pomurju
Trajče Nikoloski: Šestdeset let čebelarске tradicije na vrtnarski šoli Celje
Tone Pogačnik: Izobraževanje metliških čebelarjev
Alojz Kavčič: Izlet čebelarjev ČD Litija v Slovenske gorice in Prekijo
Ob 60. obletnici ustanovitve Čebelarskega društva Poljčane
Janez Mihelič: Sklepi desete redne seje upravnega odbora Čebelarске zveze Slovenije
Letni program usposabljanja čebelarjev v letu 2007

OBVESTILA

V SPOMIN

MALI OGLASI

321 *Franc Šivic:* How Will Bee Pasture Look in Future?

BEEKEEPER'S MONTHLY WORK

322 *Boris Seražin:* Beekeeper's Work in AŽ-Beehives in December
322 *Milan Starovashnik:* The Beekeeper's Work in Barred-up Beehives in December
324 *Zoran Šipek:* Veterinary's Advice for December

HONEY PRODUCTS SALE

325 *Silvo Postl:* Marketing- Beekeepers' Challenge and Trouble (Continuation from Previous Issue)

OUR BEEKEEPERS' EXPERIENCES

326 *Vera Dolinar:* The First Steps are Always Difficult

QUEEN BEE BREEDING

327 *Norbert Jedlovnik:* Visit of Beekeepers from Maribor at Queen Bee Breeders in Bohemia

TRAVELLER'S JOURNALS

329 *Peter Kozmus:* Beekeeping in India
331 *Franc Šivic:* Visit of the Finnish Beekeepers

HONEY PLANTS

332 *Robert Brus:* Maple Trees - Norway Maple
334 *IVY* (*Hedera helix*)

BEE DISEASES

335 *Lado Šušteršič:* How Bees Were Treated with Oxalic Acid?

NEWS

336 Preparation Instructions for Oxalic Acid Dihydrate for Varroa Protection by Dripping on Bees, meant for the German Beekeepers

FROM ASSOCIATION LIFE

337 *Lidija Matavž:* Seventh Honey Evaluation in Pomurje
337 *Trajče Nikoloski:* Sixty Years Beekeeping Tradition on Horticultural School in Celje
340 *Tone Pogačnik:* Courses for Beekeepers in Metlika
340 *Alojz Kavčič:* BA Litija Excursion to Slovenske gorice and Prekija
341 60th Foundation Anniversary of Beekeeping Association Poljčane
341 *Janez Mihelič:* Tenth Regular Managing Committee Resolution of BAS
342
344 Annual Beekeepers' Training Programme for 2007

NEWS

IN MEMORY OF

SMALL ADS

Slika na naslovni strani: Domžalski čebelarji smo letos proslavili 80-letnico ustanovitve prve čebelarске podružnice v Domžalah. Njena naslednica je Čebelarška družina Domžale, kateri predsednik je napreden čebelar g. Marjan Košak iz Domžal (tretji z desne). Srečanje je bilo na vzorno urejenem čebelnjaku predsednika Marjana Košaka v okolici Domžal.

(Foto: M. Mihelič)

Kakšna bo v prihodnje pri nas čebelja paša?

Franc Šivic

Zaradi pojava lubadarja ponekod množično izumirajo smreke, zato se nam zastavlja vprašanje, ali to pomeni, da je v Sloveniji ogrožena smrekova paša.

Smreka je zlasti v osrednjih, hribovskih delih Slovenije najpomembnejša rastlina, na kateri čebele nabirajo medicino. V nekaterih nižinskih legah se prvo medenje, ki ga povzroča veliki kapar, pojavi že konec aprila, glavna paša pa je posledica pojava malega kaparja julija. To medenje je pogosto povezano še z izločanjem mane na mayskih pogankih, na katerih se razvijejo večje ali manjše kolonije rdečerjave smrekove ušice.

V prihodnje lahko pričakujemo, da bo smreka še odmirala, predvsem na tistih legah, ki niso njen naravni areal in na katerih je bila prvotno umetno zasajena, zato bi bilo smiselno razmisljati, katera je tista drevesna vrsta, ki bi jo lahko vsaj delno nadomestila in ki bi bila zanimiva tako za gozdarje kot za čebelarje.

Akacija ali robinija?

Akacijo ali robinijo najdemo v strnjenih sestojih ali v manjših skupinah ob poteh in na robovih kmetijskih površin. Ponekod dobro medi, na primer v Prekmurju, na Primorskem, v Slovenskih goricah in ob Sotli, drugod slabše. Zato bi bilo dobro najprej preveriti, kako je z vitalnostjo te rastline, in ali tam, kjer bi jo sadili, sploh medi. V svojem nasadu medovitih rastlin v Šempasu imam dve madžarski selekciji, in sicer Rozsaszin AC in Jaszkeseri. Prva je bila selekcionirana prav za čebelarstvo, tako da cveti približno deset dni pozneje kot običajne domače robinije in tudi intenzivneje medi, žal pa ima precej krivenčasta debla, druga pa je namenjena za proizvodnjo lesa, saj so njena debla ravna, vendar po mojih opažanjih njeno medenje po intenzivnosti in času ne zaostaja za medenjem običajne robinije na Primorskem.

Vse pomembnejši postaja beli ali gorski javor

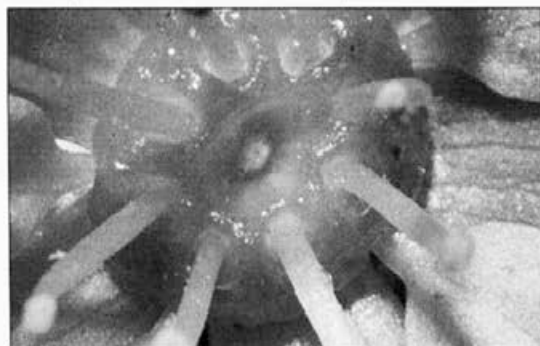
Osebnostno sem vedno bolj prepričan, da postaja v osrednji Sloveniji vse pomembnejša medovita drevesna vrsta beli ali gorski javor (*Acer pseudoplatanus* L.). Po najnovejših statistikah je to pri nas sedmo najpogostejše drevo in je neverjetno odporno proti posledicam onesnaženega ozračja in kislega dežja. Zaradi svoje vitalnosti hitro nadomešča umirajoče jelke in enakovredno tekmuje z bukvijo, čeprav ga precej objeda divjad. Čebele na visečih grozdastih socvetjih nabirajo medicino, na listih pa mano, ki jo povzročajo različne listne ušice. Medi že pri temperaturi

od 14 °C, medenje pa na razgibanem terenu traja do tri tedne.

Ker se gorski javor sam dobro razmnožuje s semenjem, pri njegovem razširjanju v naših gozdovih ne bi smeli imeti pretiranega dela. Zadostovalo bi že, če bi mlade rastline zavarovali pred divjadjo, in to tako, da bi vrhnje popke namazali s posebno smolo, ki preprečuje njihovo objedanje. V nekaj letih doseže rastlina višino dveh metrov in potem ni več ogrožena. Mladim drevescem lahko pomagamo tudi z odstranjevanjem bližnjih konkurenčnih dreves in plevela, da jih ti ne zadušijo.

Omenil sem, da so javorji odporni proti onesnaževanju, toda globalizacija je neusmiljena, zato so na preizkušnji tudi javorji pri nas. Lani so gozdarji na Rožniku v Ljubljani odkrili 19 dreves, okuženih z javorjevim rakom, ki ga povzroča glivica *Eutypella parasitica*. Gre za prvi primer javorjevega raka v Evropi, zato je to velik izziv za slovensko gozdarsko stroko, saj mora storiti vse za preprečitev širjenja te bolezni po naši državi in tudi po drugih delih stare celine. Upajmo, da bodo pri svojem delu uspešni. Sicer pa je naravni areal bolezni Severna Amerika, tam pa so jo prvič odkrili leta 1938.

Za konec naj omenim še dve drevesni vrsti, ki ne bi smeli manjkati v naših gozdovih: lipa in češnja. Pred nekaj leti sem v neposredni bližini svojega čebelnjaka v Šempasu zasadil približno 50 divjih češenj. Zdaj so visoke že več kot 5 m, tako da vsako leto bogato cvetijo ter privabljajo roje pašnih čebel. V poseben užitek so mi vedno, kadar zorijo njihovi plodovi. Čeprav so te češnje po večini res drobnejše od cepljenih, so na vsakem drevesu drugačnega okusa, barve in arome. Zame je to nova, čudovita izkušnja.

Javorjev cvet v katerem so vidni prašniki in kapljice medicine.

(Foto: F. Šivic)

Čebelarjeva mesečna opravila

Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v decembru

Boris Seražin – Rakek

Ta mesec s čebelami nimamo prav veliko dela. Čebele mirujejo in najbolje je, da jih v miru pustimo do pomladi. Na mrzlih območjih Slovenije morebiti le še odpremo priprta žrela panjev, tako da mrzel in vlažen zrak lahko izhaja iz panjev. Pri tem pa moramo paziti, da ta niso odprta preveč, saj s tem glodavcem preprečimo vstop v panje.

December je zadnji mesec, ko še lahko izvedemo zimsko zatiranje varoj. O tem sem pisal že v prejšnjih navodilih. Še enkrat moram opozoriti, da morajo čebelarji upoštevati nasvet, da **z metodo kapanja lahko zdravimo samo enkrat v zimskem obdobju!**

Zdaj namenimo našo pozornost prodaji pridelkov. Naredimo obračun čebelarjeve sezone in se začnimo pripravljati na novo sezono. Zdaj je tudi idealen čas za morebitne odločitve glede statusne spremembe naše dejavnosti. Morda se je naše čebelarstvo v minulih letih tako razširilo, da potrebuje nove pristope? Na določen način namreč lahko delamo le do določenega obsega poslovanja, potem pa je dobro, da postopke spremenimo. Pri tem bi posebej opozoril na problem davka na dodano vrednost. Če prodajamo izdelke registriranim kupcem, so ti skoraj vedno zavezanci za plačilo DDV-ja. Zato morajo ti zavezanci DDV – za med je ta 8,5 % – obračunati svojim kupcem. Ker ga obračunajo in odvedejo, je torej zanje dokaj neugodno, če surovino (ali izdelke) kupujejo brez DDV-ja. Na koncu se to pozna pri prodajalcu, saj doseže nižjo ceno izdelka. Po drugi strani pa prodajalec veliko davka plača že pri nakupu surovin. Če ni davčni zavezanec, ceno teh surovin prenese v

izdelek v njeni celotni vrednosti, torej z vključenim DDV-jem. Ker ne obračunava DDV-ja, torej izgublja dvakrat: prvič, ker prodaja po nižji ceni, in drugič, ker kupuje dražje surovine. Vsak čebelar se mora sam odločiti, kaj je zanj najbolj smiselno. Zato je zelo koristen dober pregled stroškov in prihodkov, tega pa lahko naredimo prav v tem obdobju. Približuje se čas, ko se bomo morali odločiti, na kakšen način bomo obdavčeni prihodnje leto. Zdaj so spremembe preproste in nam ne povzročajo nepotrebnih stroškov.

Seveda pa te odločitve povzročijo tudi precej drugih, stranskih posledic. Nekatere so nam bolj všeč, druge nekoliko manj. Vsak čebelar pa se mora sam odločiti, po kateri poti bo šel. Dobro je, če je odločitev povezana z izračuni – torej s poslovnim načrtom. Kakšen mora biti tovrsten načrt, smo spoznali ob kandidiranju za pomoč države. V taki obliki je poslovni načrt razmeroma drag, za naše potrebe pa je lahko povsem preprost: na eno stran napišemo vse svoje prihodke, na drugo pa vse svoje stroške. Upam, da je razmerje med tema postavkama pozitivno. Nato nadaljujemo spet na prvi polovici in napišemo, kolikšne prihodke lahko pričakujemo v prihodnosti, na drugi pa, kolikšne stroške pričakujemo. Če pričakujemo, da bodo prihodki še naprej višji od stroškov, potem je verjetno, da bo naložba uspešna, zato jo je smiselno tudi izvesti.

Tako, s tem prispevkom končujem letošnje pisanje mesečnih opravil v AŽ-panjih. Upam, da ste pridobili kakšno novo znanje ali spretnost, ki vam je pomagala, da ste lažje in bolje čebelarili. Želim vam tudi, da bi še dolga leta lahko uspešno čebelarili z zdravimi čebelami, ki bi vam prinesle izjemno visoke donose medu.

Čebelarjeva opravila v nakladnem panju v decembru

Milan Starovasnik – Komenda, e-pošta: milan.starovasnik@volja.net

Mesec je naokoli in pred vami so tudi moja zadnja letošnja mesečna opravila v nakladnem panju. December je prvi pravi zimski mesec, v katerem čebele potrebujejo le še mir. Kljub temu pa čebelarje čaka še zadnje opravilo pri čebelah.

Ker je bila letošnja jesen zelo topla, so matice zalegale pozno v jesen. Zdaj, ko se je izlegla vsa zalega, je idealen čas za obračun z varoo. Sam za ta namen uporabim oksalno kislino, ki jo kapam po čebelah. Ta način uporabe je po mojem mnenju najboljši, poleg tega pa ne zahteva veliko časa. Pred nekaj leti sem uporabljal postopek sublimacije, vendar je ta način

izjemno zamuden, poleg tega pa potrebujemo tudi razmeroma drago napravo in akumulator. Precej pozorni moramo biti na zaščitne ukrepe, saj hlapi oksalne kisline, ki nastanejo pri sublimaciji in so zelo nevarni za naše zdravje, uhajajo iz panja, tako da jih brez uporabe maske kaj hitro dobimo v pljuča (za to metodo sem uporabljal uparjalnik Varoex na 12 V). Učinki pa po mojih izkušnjah niso tako dobri. Zaradi vseh teh razlogov zadnja tri leta uporabljam metodo kapanja po čebelah. Raztopino z oksalno kislino pripravim neposredno pred uporabo, tako da je ob uporabi pri čebelah še vedno segreta na približno 30 do 35 °C. Glede priprave kakor tudi glede izvajanja vseh potrebnih zaščitnih ukrepov priporočam, naj vsak prebere veterinarska navodila in priporočila (v Slovenskem čebelarju je bilo o tej temi objavljenih kar veliko člankov). Seveda pa je odločitev o tem, katera sredstva bo uporabil, prepuščena vsakemu čebelarju posebej.

Kako izberem primeren čas?

Prvo vodilo je, da mora od zadnjega toplega obdobja miniti vsaj 24 dni. Tako sem skoraj prepričan, da v panjih ni več zalege in da bo zatiranje varoj kolikor mogoče učinkovito. Nato iz zapiskov razberem, kateri panj na stojišču je najboljši in kateri najslabši. Pri tem mi je v pomoč podatek na panjskih listih. Tretje vodilo pa sta vreme in vremenska napoved. Za uporabo oksalne kisline dnevna temperatura ne sme biti nižja od +5 °C. Še veliko bolje pa je, če je okoli +10 °C in če vremenska napoved take temperature obljublja vsaj za dva dni. To je pomembno, ker ob zatiranju pri tej temperaturi čebelje gnezdo ni tesno skupaj, tako da se raz-

topina porazdeli po večjem številu čebel. Te jo tudi zaužijejo in medsebojno izmenjajo. Priporočljivo je, da je naslednji dan tudi izletni.

Tako si čebele izpraznijo blatnike in se veliko bolj brezskrbno stisnejo v zimsko gručo. Če se čebele ne morejo spreleteti in izprazniti, se kaj hitro zgodi, da na panjih opazimo čebelje izločke. Ko jih očistimo, opazimo, da je barva pod njimi nekoliko zbledela.

Razlog je v tem, da oksalno kislino lahko uporabljamo tudi kot belilo.

Sam poseg poteka zelo hitro. Najprej na enem od stojišč preverim, kateri panj ima največ in kateri najmanj zalege. Ne razdiram gnezda, temveč v drugi nakladi pod pokrovom (od vrha proti podnici) v srednjem satu preverim, ali je v njem še zalega. Če je ni, pripravim potrebno količino raztopine. Potrebujem je 5 ml na polno zasedeno ulico za standardno mero LR-panja in 3 do 4 ml za dvetretjinske LR-sate. Ker družine na dvetretjinskih satih zasedajo več naklad, po navadi tri, moramo upoštevati tudi to. Povprečno potrebujem 50 do 60 ml raztopine na družino. Med kapanjem je priporočljivo, da so podnice odprte (pri meni so vedno), in sicer zato, da odvečna raztopina steče iz panja in ne ostaja na podnici. Le v nekaj panjev vstavim testne podložke za kontrolo odpada. Priporočljivo je, da imamo pri tem delu pomočnika (zlasti tam, kjer so čebele v več nakladah), ker tako delo poteka zelo hitro in dodatno ne hladimo panja. Za stojišče z 20 panji ne potrebujemo več kot 20 do 25 minut.

Kapati vedno začnem v spodnji nakladi, ki je na podnici. Če v njej ni čebel, jo odstranim iz panja (to se po navadi zgodi v tistih, v katerih so bile družine med zimskim krmljenjem v štirih dvetretjinskih nakladah). V panjih, v katerih so samo tri dvetretjinske naklade, pa spodnjo naklado pustim, ker zimsko gručo varuje pred vdori hladnega zraka. Po končanem delu lahko panje stisnemo enega ob drugega, vendar to seveda ni nujno. Ob tem opravlilu tudi odvezamemo odvečne naklade in satje, ki jih je treba očistiti in pripraviti na novo sezono.

Primerjava med standardnim in prirejenim pokrovom

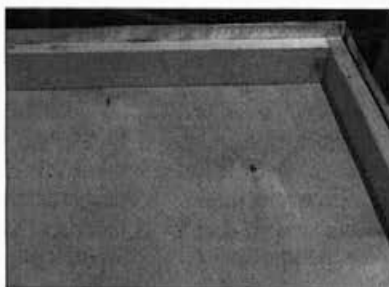

Pokrov prekrije zgornjo naklado čez rob za 1 cm.

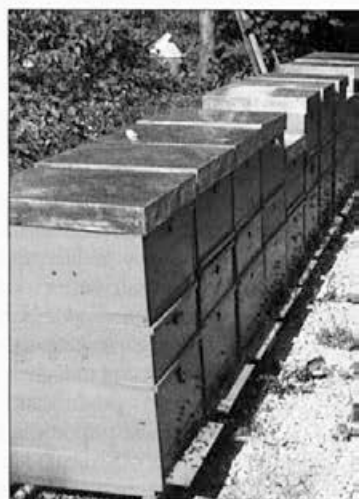
(Foto: M. Starovasnik)

Rezervne družine v AŽ-panjih – potreben bo večji panj.

Notranjost pokrova v katerega dodam še 3 cm debelo ploščo iz stiropora. (Foto: M. S.)

Ker pokrov ne presega velikosti naklade, so panji lahko stisnjeni skupaj.

V prejšnji številki sem v besedi in sliki predstavil podnico, tako da mi je za konec ostal le še pokrov. Ta je prav tako prirejen za prevoz in ima potrebno izolacijo za zimski čas (3 cm debel stiropor); med sati in stiroporom je 2 cm presledka. Ta prostor uporabljam za dodajanje sladkornega testa ob spodbujevalno-dražilnem krmljenju.

S tem končujem svoje letošnje pisanje. Upam, da je v mojih člankih vsakdo našel vsaj kak nasvet in namig, ki ga bo lahko koristno prenesel v svoje čebelarjenje. Res pa je, da se vsi skupaj ves čas učimo, najbolje na

podlagi lastnih izkušenj, napak in uspehov, pri tem pa so nam najboljše učiteljice lahko le čebele.

Vsem čebelarkam in čebelarjem želim srečno, veselo in medeno novo leto z obilo radosti pri svojih ljubljjenkah in v krogu družine. Srečno 2007!

Naj med!

Veterinarski nasveti za december

Zoran Šipek, dr. vet. med., Veterinarska fakulteta, Nacionalni veterinarski inštitut

Kot vsako leto, se tudi letos bližamo koncu čebelskega leta. V primerjavi s prejšnjimi leti je bilo to zelo uspešno, in to kljub izjemno slabim vremenskim razmeram, saj se je zima začela že konec septembra 2005 in se končala šele konec maja 2006. Čebelarska sezona se je po srednje topli pomladi nadaljevala z junijsko ohlavitvijo, julijsko vročino, nekoliko bolj deževnim avgustom kot običajno ter z lepo toplo jesenjo, septembra in oktobra, ki jo, če je nenavadno topla, nekateri imenujejo tudi "indijansko poletje". Vse omenjeno je tudi neposredno vplivalo na razvoj bolezni v čebeljih družinah. Spomladi sta se zelo pogosto pojavljali huda gniloba čebelje zalege in poapnela zalega, to pa je dokaj upočasnilo razvoj čebeljih družin in rojenje.

Ker so bile čebelje družine iz različnih vzrokov v nekaterih čebelnjakih spomladi dokaj oslabiljene, se je število varoj v poletnem času postopno zelo povečalo. Varoe zatiramo z različnimi kemičnimi sredstvi (perizin, oksalna kislina, mlečna kislina), praviloma v zimskem obdobju, to je oktobra, novembra in decembra, ko so čebelje družine brez zalege, Oksalno kislino kapamo po čebelah med zasedene ulice, mlečno kislino pršimo po čebelah na satju, perizin pa kapamo po čebelah med zasedene ulice.

Ker se v zadnjem času pogosto pojavljajo napake pri

uporabi oksalne kisline (predvsem zaradi napačne koncentracije), predlagam, da se čebelarji o tem pogostejše posvetujejo s svojimi območnimi veterinarji.

Zaradi problemov z zdravjem čebeljih družin v nekaterih čebelnjakih čebelarjem svetujem, da če niso seznanjeni s pravilno uporabo kemičnih sredstev za čebele, poiščejo nasvet pri svojem območnem veterinarju iz NVI.

Celoten program zatiranja varoj, od spomladanskega, tistega po končani paši, do jesenskega in zimskega, je objavljen v zloženki "Zatiranje varoj". Zloženka je žal skoraj povsod že razdeljena med čebelarje.

Za zatiranje varoj čebelarji še vedno uporabljajo tudi nedovoljena kemična sredstva. Ostanke teh sredstev lahko ugotovimo s kemičnimi analizami v čebeljih pridelkih in vosku.

Kljub vsakoletnemu zatiranju je v Sloveniji še vedno razmeroma velik problem tudi huda gniloba čebelje zalege, zato sta še vedno potrebna izobraževanje čebelarjev o tej bolezni in nadaljevanje sistematičnega zatiranja. Le na ta način bomo namreč bolezen prej ali slej zatrli do tiste mere, da nam ne bo več povzročala škode.

Zaradi novih predpisov o zdravstvenem varstvu čebel bo nujno ozaveščanje čebelarjev, da bodo sami obveščali

območne veterinarje iz NVI o pojavu sumljivih znakov bolezni.

Ker je finančnih sredstev, namenjenih za zatiranje kužnih bolezni, vsako leto manj, se je vedno težje spopadati z njimi. Kljub tem oviram so rezultati presenetljivo dobri, saj je veliko mogoče doseči tudi z osebnim stikom med veterinarji in čebelarji.

Veliko stvari bo treba še postoriti, da bomo dosegli opti-

malno raven čebelarstva in vsega, kar je s tem povezano. Predvsem bi morali v posameznih okoljih povečati medsebojno sodelovanje med območnimi veterinarji NVI, čebelarskimi društvi in čebelarji ter Čebelarsko zvezo Slovenije. Le dobro sodelovanje bo zagotovilo izboljšanje stanja na področju varstva čebel pred boleznimi.

Ob koncu leta 2006 vsem skupaj želim srečne božične in novoletne praznike ter uspešno čebelarsko sezono 2007.

Prodaja čebeljih pridelkov

Trženje – izziv in težave čebelarjev Zakaj so cene slovenskega medu preizke?

Silvo Posl (Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Čeprav ta prispevek nekako ne sodi v področje trženja, pa sem vendarle mnenja, da je z trženjem neposredno povezan. Oglašam se namreč zato, da bi vendarle poskušal vplivati na nekatere, ki na svojevrsten način predstavljajo čebelarsko letino. Nimam namena negirati zapisanih ugotovitev, saj je avtor

v zadnji številki Slov. čebelarja zelo lepo in natančno opisal potek temperatur in vremenskega dogajanja v času medenja različnih medonosnih rastlin. Toda povsod ni bilo tako, zato bi po mojem mnenju bilo prav, da bi sočasno objavili tudi kakšen članek, kjer avtor potoži o letini. Saj kolikor vem, je tudi letos bilo tako. Mogoče pa bi bilo še najbolje počakati ONS, ki bo podala svojo analizo donosov za posamezno področje.

Po mojem mnenju nikakor ne držijo ugotovitve nekaterih, da ocene posameznih letin ne vplivajo na gibanje cen medu, zato bi bilo morda prav, da bi se v okviru ČZS pogovorili tudi o tej problematiki.

Glede Posavja pa bi lahko bilo tudi drugače, če bi vremenski pogoji ne bili takšni, kot so bili. Brez predmetno bi bilo takrat tamati in poročati o slabi letini! Nihče nam takrat ne bo pomagal in nihče nam takrat ne bo ponujal boljše cene za naše pridelke, kar sam od sebe

Dejstvo je, da bomo za dvig vrednosti medu morali poskrbeti čebelarji sami. Pri tem pa nam nikakor ne bodo

pomagale izjave nekaterih, ki navajajo letine stoletja v količini, ne da bi pri tem "vsaj" omenili kakovost našega medu. Zanimivo pri vsem tem pa je, da med takšnimi avtorji ni nobenega velikega čebelarja, saj se še predobro zaveda posledic takega ravnanja! Za mene je pomemben podatek kakšen je bil donos na panj na nekem območju v primerjavi z drugimi ali enakimi panjskimi sistemi na istem območju. Ko nekdo izstopa iz povprečja je to dokaz pravilne tehnologije čebelarjenja in je uspeh, ki ga je vredno objaviti.

Kar pa se tiče analiz letin, pa bi se bilo potrebno vsaj malo ozreti po sorodnih panogah v našem kmetijstvu: nap. Vinogradništvu, kjer je vsaka letina vsaj tako dobra, kot predhodna! Za kvaliteto svojega vina pa se vinogradniki še kako radikalno potrudijo, da bi jo še izboljšali in s tem dosegli boljšo pozicijo na trgu. Ni jih potrebno posebej naštevati, saj jih poznamo.

Čebelarji seveda kaj takega ne moremo početi, lahko pa na kak drug način vplivamo na dvig vrednosti našemu medu. Seveda pa nikakor ne bomo uspeli, če bomo prehitri v ocenjevanju letin, in se ne bomo zavedali posledic takega ravnanja.

Ena od možnosti je prav gotovo razmišljanje, kako in na kakšen način viške medu skladiščiti za "hude čase" in na takšen način vplivati na uravnavanje gibanja cene našemu Slovenskemu medu. Podobnih aktivnosti so se pred leti lotili tudi sadjarji, ki sedaj svoje tržne viške shranjujejo v hladilnicah. Danes pa na trg lahko posljejo vedno sveže sadje v vsakem letnem času. Seveda pa bo potrebno za

takšno razmišljanje naše čebelarje temeljito pripraviti, saj ti ukrepi zahtevajo tudi precejšnja vlaganja.

Naslednja večja težava, ki se pojavlja je dejstvo, da k nam prihaja vedno več medu iz tujine. Ta med pa se prodaja po izredno nizki ceni in sicer že od 699 sit za 900g naprej. To dejstvo in pa podatek, da imajo tudi drugi čebelarji večje količine medu nehote silijo čebelarje na razmišljanje, ki jih pripelje do odločitve, ki pa je ne želim omenjati. Čebelarji, ki svoj med prodajamo na javnih mestih izven svojega doma to izrazito občutimo. Že drugi dan po izidu naše revije, so me na tržnici, kjer prodajam obiskale tri stranke, katere so glasno protestirale k obstoječim cenam medu, češ, kako je med lahko tako drag, ko pa imamo zelo dobro letino. Med iz uvoza pa je tako poceni. Tukaj pa sedaj nastopi naša prednost, katere nima noben trgovec ali prodajalec v trgovskem centru. Poleg vseh znanih lastnosti našega medu, načina in kontrole pridelave sem jih seveda z lahkoto in argumenti soočil tudi z nekaj cenami, katere bom tudi tukaj navedel!

Ali torej 900g navadnega to je cvetličnega medu res ni več vredno kot eno navadno pranje avtomobila, katerega lahko avtomatika opere ob lepem ali slabem vremenu. Tudi

ni več vreden, kot ogled ene kino predstave, ki jo v nekaj naslednjih trenutkih že pozabimo. Čisto navadna malica stane okrog 700 SIT, 1kg kislega zelja ali repe, ki ga običajno porabi štiri članska družina za en obrok stane 400 sit. Pridelava le tega hranila je dokaj enostavna in ni posebej odvisna od vremenskih pogojev. Naš kvaliteten med pa torej ne bi bil več vreden kot nekaj nad 1100 sit? Pri tem pa je potrebno povedati, da je poraba medu za štiri člansko družino približno mesec dni.

Seveda so vse tri stranke z lahkoto priznale soočenje cen in s tem dodale: saj se torej niti ni predrag!

To je samo eden od načinov, kako dokazati, da naš kakovostni med sploh ni drag. Da so nekatere storitve v zadnjem času kar poskočile. Pri medu pa, kot da se sramujemo postaviti pravo ceno.

In katera je torej tista cena, ki bi bila še nekako sprejemljiva in ki bi si jo lahko postavili za cilj, ki ga želimo doseči? Če upoštevamo že vse prej našteje in še nekatere druge cene goriv in storitev, bi si upal trditi, da se slovenski med pod **1400 SIT** ne bi smel prodajati. Ampak to so le želje, prav pa bi bilo, da svoje cene prilagodimo tako, da jih ob uvedbi evra nikakor ne bomo zaokroževali navzdol.

Izkušnje naših čebelarjev

Prvi koraki so vedno težavni Tudi nežni spol se navdušuje za čebelarstvo

Vera Dolinar

Lani jeseni sem pri medvoškem čebelarju Ladu Šuštersiču kupila prve čebelje družine, ki so bile v tako imenovanem čebelnjaku ŠUČEB že nakrmiljene za zimo. Čebelnjak sem prepeljala na Gradišče nad Pjavo Gorico, kjer je nekaj travniške paše, pa tudi javorjeva, smrekova in hojeva paša.

Bolj ko se je bližal marec, bolj zaskrbljena sem hodila okrog čebelnjaka, saj nisem povsem natančno vedela, kaj je treba storiti, kako poskrbeti za te male žuželke. Znanja in izkušenj je bilo premalo, lahko rečem skoraj nič. Ugotovila sem, da brez znanja in dobrega mentorja ne bom postala uspešna čebelarka. Prebrala sem veliko literature in prosila g. Šuštersiča, ki je skonstruiral to regalno štiritazno enoto, da mi pomaga z nasveti. Nesebično se je odzval na mojo prošnjo in za to sem mu zelo hvaležna.

Čez zimo je odmrila ena družina na dvanajstih AŽ-

satih. V levem delu enote sta lepo prezimili dve gospodarski družini, vendar sta bili v obeh stari matici. Maja

sem vzredila novi matici ter ju tudi označila, saj je tako delo veliko lažje in preglednejše.

V desnem delu čebelnjaka mi je ostala le ena, in to spodnja družina. Z vstavitvijo matične rešetke sem jo razširila v tri oddelke. Kmalu je poleg plodišča zasedala še dve medišči. Družino sem tudi okrepila z zalego iz 7-satne rezervne družine. Z vstavitvijo pregradnega vložka med oddelkoma tri in štiri sem oddelk štiri ločila od spodnjih oddelkov in naredila narejence. Narejencem sem dodala po en matičnik, ki sem jih dobila v družini, ki je prešla v rojilno razpoloženje. Narejence sem za tri dni zaprla in jim dala vodo in hrano. Po treh dneh sem žrela odprla.

Z zapiranjem in odpiranjem žrel ter s preusmeritvijo pašnih čebel v zgornji oddelk, kot to dopušča enota Sučeb, mi narejence ni bilo treba prepeljati. Moj prvi narejenec mi je prinesel veliko veselje, ko sem označila svojo prvo matico. Pozneje, po točenju medu, sem ga razširila na dve etaži. Ko sem iz spodnje trietažne družine iztočila vseh dvanajst satov iz drugega (zgorjega) medišča, sem vstavila pregradni vložek med obe

medišči (to je med oddelka dve in tri) in vstavila vložek za združevanje (med oddelka tri in štiri). Po nekaj dneh sem ga zamenjala z matično mrežico in na ta način ustvarila dve normalni gospodarski družini. Vsaka družina je imela štiriindvajset satov.

Ker enota Sučeb omogoča vzrejo še štirih 7-satnih družin, sem se odločila, da z vstavitvijo pregradnih vložkov in z zapiranjem oz. odpiranjem žrel oblikujem še osem narejencev.

Tako je zdaj čebelnjak v celoti naseljen. V vsaki etaži je ena družina in tudi v štirih sedemsatajih. V enajstih družinah so maticice letnika 2006, v eni družini pa matica letnika 2005. Čeprav je bil cilj mojega čebelarjenja razvoj družin, sem pridelala 125 kg medu, tako da sem več kot zadovoljna. Čebelarjem sem vstavila zdravilo in jih nakrmila za zimo v upanju, da bodo prezimile in da bom spomladi nadaljevala in nadgradila svoje delo in tudi izkušnje. Nimam niti psa niti mačke, imam pa čebele, in vsakič ko se odpravim v Ljubljano k ostareli materi, jim naročim: "Čebelice, čuvajte mi dom. Pridem kmalu."

Obisk mariborskih čebelarjev pri čeških vzrejevalcih matic

Češki vzrejevalec matic Jaroslav Havlin odbira in vzreja slovenske sivke

Norbert Jedlovčnik

Čebelarska zveza društev Maribor je pod vodstvom g. Vlada Pušnika organizirala obisk pri treh čeških vzrejevalcih matic. Namen obiska je bil, da bi čebelarji podravske regije spoznali delo priznanih čeških vzrejevalcev matic in tudi delo čeških čebelarskih organizacij oz. specializiranih ustanov ter se seznanili z ukrepi pri vzdrževanju števila čebeljih družin. Na dvodnevni ekskurziji so bili cilji v celoti doseženi, poleg tega pa smo doživeli tudi nekaj ugodnih presenečenj.

Slovenski in češki čebelarski strokovnjaki tesno sodelujejo že vse od leta 1981. Delo in delovni postopki se pri posameznih vzrejevalcih, ki smo jih obiskali, seveda nekoliko razlikujejo, vsem pa je skupno, da v zelo skromnih prostorih, mi bi temu rekli "v nepojmljivih razmerah", uporabljajo vrhunsko tehnologijo in dosegajo v svetu priznane vrhunske rezultate.

V svetu znan češki čebelarski inštitut v Dolu nad Vltavo pri Pragi vodi Dalibor Titera. V lahko dostopnem, lepem in z drevesi poraslem okolju, daleč od "sveta", stoji stara lesena stavba. Primerjali bi jo lahko s kakim večjim, starim, ne najbolje vzdrževanim čebelnjakom. V njej in okoli nje je na voljo vsa vrhunska tehnologija za umetno osemenitev 200 matic in naravno vzrejo približno 2000 matic, poleg tega oddajo češkim čebelarjem približno tisoč matičnikov. Popolna novost za nas je bilo zbežišče trotov, ki jih potrebujejo za umetno osemenitev matic. Na sliki lahko vidite mrežne kletke nad nakladnimi panji. Namenjene so kot sprehajališče za trote, da se normalno razvijajo, ne morejo pa odleteti v naravo, razen če bi jih namensko uporabili za naravno oplojevanje in bi jih zato izpustili. Na podlagi praktičnih izkušenj so razvili tudi svoj tip

inseminacijskega aparata. Pri vzreji uporabljajo v prasilčkih izključno sveže satje. Staro satje izrežejo in nalepijo voščene trakove. Tako zmanjšujejo nevarnost širjenja noseme. Prasilčke napolnijo s 4 do 5 dag čebel. Pri inseminaciji dajo matici seme 10 do 20 trotoev, saj na koncu procesa oploditve v semenski mošnji maticice ostane le 10 odstotkov inseminiranega semena.

Pri zatiranju varoe uporabljajo kemična sredstva. Takoj smo poskočili: "Kaj pa ostanki?" Ja, imajo jih, vendar zgolj približno 10 odstotkov od dovoljene količine, saj uporabljajo zelo majhne odmerke. Npr.: na listek kapnejo le dve kapljici amitraza, v njihovem preparatu gabon je samo 3 mg učinkovine flumitrina za eno družino, itd. Mravljično kislino dajo na podlago in jo prekrijejo s folijo, na kateri je pet luknjic. Po dveh urah folijo odstranijo. Povprečje izgub čebeljih družin na Češkem ni večje od 5 odstotkov. Na sliki lahko vidite drugo reprezentančno stavbo, ki so jo med našim obiskom preurejali. V njej so kongresna dvorana z vso potrebno opremo, trgovina, skladišče, upravno-administrativni prostori, laboratorij in lekarna.

Obiskovalci prihajajo najmanj enkrat na teden. Vodja vrejalšča g. Dalibor Titera je tudi v Evropi poznan inštruktor za inseminacijo, zato za to delo usposablja tudi številne čebelarje iz drugih evropskih držav.

Ob drugem obisku nas je čakalo največje presenečenje. Pričakal nas je g. Jaroslav Havlin in nas odpeljal daleč v gozd. Prišli smo do ograjenega prostora in zagledali neugledno, improvizirano poslopje. V tem objektu in okolju po 12 ur na dan ustvarja mojster vzreje avtohtonih kranjskih matic z izključno slovensko gensko zasnovno. Avtohtono slovensko kranjico pri nas načrtno odbirajo slovenski strokovnjaki. Presenetil nas je vrhunski napredek, v katerega je ob tako skromnih razmerah seveda vložena zelo veliko znanja in vztrajnega dela. Določeni so natančni vzrejni postopki, s katerimi plemenitijo slovenski genski material in izboljšujejo lastnosti odbranih rodov kranjskih matic. Vsak ukrep je natančno opisan, ugotovitve ob kontrolah pa so zapisane v vzrejne knjige. Na sliki so lepo

vidni beli lističi na panjih, na katerih so napisana imena naših vzrejevalcev. G. Havlin meša soje naših vzrejevalcev med seboj in strogo kontrolira rezultate. Opravlja morfološke analize. Povedal nam je, da "Pokornijeve matice zelo hitro razvijajo družine, Debečeve matice so zelo mirne, vendar je pasemska čistost komaj 84 %".

Vzrejni postopki so podobni, a se vendar razlikujejo. G. Havlin vsako leto razkuži prasilčke z belo barvo. Vanje da od 10 do 15 dag čebel. Matica ostane v prasilčku toliko časa, dokler ni zalega pokrita. Prasilčke polni z omamljenimi čebelami, starimi od 7 do 9 dni. Postopek omamljanja je zelo preprost. Čebele omete v polivinilasto vrečo in jo neprepustno zapre. Zaradi pomanjkanja kisika se čebele umirijo in pozabijo, kje so bile doma. V starter za štiri ure vstavi tri letvice s 13 cepljenimi maticniki. Nato po eno letvico vstavi v posebej za to pripravljene rednike. Tako vzredi vsak rednik po 13 matic in nič več. Na teh letvicah so na zgornjem delu majhna koritca v obliki večjega utora za primer obdobja brez paše. Vanj polaga hrano (med, sladkor, cvetni prah). Pri umetno osemenjeni matici žrelo prasilčka zapre za nekaj dni, tako da matica ne more na praho. Umetno osemenjeno matico dajo neposredno na omamljene čebele v prasilčku. Po 17 do 24 urah jo še enkrat omamijo s CO₂, da vzpodbudijo jajčnike, in matica začne zalegati.

Na Češkem je dovoljeno vzrežati samo kranjsko sivko. Vzrejevalec Jaroslav Havlin je edini, ki vzreja in širi izključno naš slovenski vzrejni material kranjske čebele. Vsako leto umetno osemeni po 600 matic, vzredi še 1000 matic, ki jih oplodi po naravni poti, vzredi še 1000 maticnikov. Največ tam selekcioniranih matic našega genskega porekla proda na Češkem, v Nemčiji, Avstriji in na Slovaškem. Slovo je bilo prisrčno, polno človeške toplote, zahvale in priznanja za vrhunsko opravljeno strokovno delo v korist naše kranjice.

Tudi tretji cilj naše ekskurzije nam je marsikaj povedal o razmerah v čebelarstvu na Češkem. Inž. Josef Janušek iz okolice Brna je vzel v najem nekdanji čebe-

Laboratorij za umetno osemenje matic.
(Foto: V. Pušnik)

Zbežišča trotoev na panjih za vzrejo trotoev za umetno osemenje.

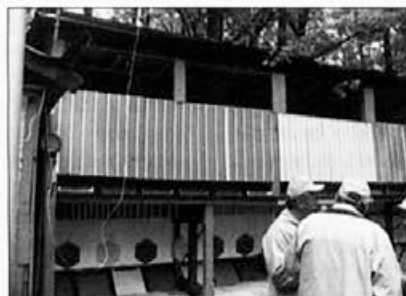

V ozadju je novejši del inštituta.

Odrbane družine za vzrejo matic v čebelnjaku g. Jaroslava Havlina.

Pogled na čebelnjak z nakladnimi panji g. Havlina od zunaj

Na sliki je g. Havlin, ki iz rok g. Pušnika v imenu ČZD Maribor v spomin na naš obisk prejema lepo in dragoceno darilo.

larski dom, klasično trdno grajeno stavbo, in v njem uredil muzej s številnimi eksponati s področja čebelarstva. Češka čebelarstva zveza mu je dala dom v brezplačen najem. Obvezati se je moral le, da bo stavbo vzdrževal. Povedal je, da je takšna usoda doletela še nekaj v preteklosti zgrajenih čebelarskih domov, dandanes pa ni denarja za njihovo vzdrževanje. Podrobno nam je razkazal muzej in predstavil svoje čebelarstvo. Za nas je bila novost predvsem prodaja nepokritih matičnikov. V posebnih lončkih so dva dneva stare žerke. Transportirajo jih v stiroporu, obrnjene navzgor. Čebelarji jih prevzemajo pri čebelnjaku. Žerke vzdržijo v takšnem stanju do 6 ur. Matični lončki imajo pri vrhu kapico. Nanjo nataknejo poseben vtič, s katerim čebelar matičnik pritrdi na sat. Zanimiv je tudi njegov prašilec. Letvice s saticmi so nalepljene na linolej. Saticke lahko s spodnje strani razpremo, tako da jih pri kontroli vidimo z vseh strani in hitro najdemo matico.

Ni mi znano, ali je g. Havlin že dobil kakšno priznanje

Vzrejevalec Josef Janušek.

Saticki nalepljeni na linolej. (Foto: V. Pušnik)

naše Čebelarstva Slovenije. Če ne, potem je naslednji občni zbor Zveze gotovo takšna priložnost. Njegovo požrtvovalno, visoko strokovno delo in vztrajnost so lahko zgled vsakemu našemu strokovnjaku in amaterju.

Težko je opisati res nepozabne spomine na ustvarjalno in nesebično prizadevanje vrhunskih strokovnjakov zunaj naše domovine za širjenje in plemenitenje naše avtohtone sivke. Hvala g. Pušniku in g. Zdešarju za izvrstno organizacijo ekskurzije in hvala češkim mojstrom, ki so nas prijazno sprejeli in nam brez zadržkov razkrili svoje skrivnosti.

Potopisi

Čebelarjenje v Indiji

Peter Kozmus, univ. dipl. inž. zoot.

Poglavitne značilnosti Indije

Indija je sedma največja država na svetu in ima več kot milijardo prebivalcev. Široka je 2933 km in dolga 3214 km,

razprostira pa se na 3,3 milijona km² površine. Razdeljena je na 28 zveznih držav. Indija je znana kot država duhovnosti in filozofije. S tega območja izvirajo štiri velike religije, ki obstajajo še dandanes (hinduizem, budizem, sikhizem in džainizem). Vodilna religija je hinduizem (81 %), ki je tudi najstarejša religija na svetu. Uradni jezik je

hindi, ki ga kot prvi jezik uporablja 30 odstotkov prebivalcev, poleg tega pa v državi govorijo še 24 jezikov in nepregledno množico dialektov.

Indija je kmetijska država, saj kar 80 odstotkov njenih prebivalcev živi na podeželju in se preživlja s kmetovanjem. Po letu 1947, ko se je Indija osamosvojila, je vlada začela izvajati obsežen program hitre industrializacije. Še posebej je spodbujala poljedelstvo, prirajo mleka, ribogojništvo, vzrejo perutnine, pridobivanje svile in tudi čebelarstvo. Zaradi tega je Indija v zadnjih letih precej napredovala, vendar se še vedno ne more primerjati z razvitejšimi državami sveta.

Na čebelarjenje najbolj vplivata podnebje in pestrost medovitih rastlin. Zaradi velikosti države je podnebje v različnih delih seveda različno, po večini pa poznajo le tri letne čase (zimo, poletje in deževno dobo). Zima traja od novembra do marca; v tem letnem času na severu sneži, na jugu pa so temperature nekoliko nižje kot poleti. Poletje traja od aprila do junija in tedaj je vroče v skoraj vseh delih države. Deževna doba traja od junija do novembra. Proti jugu in ob morju je čebelarjenje zaradi visokih temperatur mogoče vse leto, kljub temu pa je to zaradi večje pestrosti medovitih rastlin bolj razvito v severnem delu Indije.

V Indiji so najbolj razširjene čebele iz rodu *Apis*. Tam namreč živijo čebele vrste *Apis dorsata*, *Apis cerana*, *Apis florea*, *Apis laboriosa*, po uvozu leta 1962 pa tudi *Apis mellifera*. Zaradi velike razširjenosti tega rodu več znanstvenikov podpira tezo, da rod *Apis* izvira prav iz Indije. Vrste se med seboj bolj ali manj razlikujejo, zato naj v nadaljevanju predstavim njihove pglavilne značilnosti.

Apis florea je majhna čebela, ki meri le 7 mm. Velja za najstarejšo vrsto čebel v tem rodu. Družine te vrste so zelo majhne, saj je v njih manj kot 5.000 čebel. Po navadi na drevesih zgradijo le en sat, ki je od 1–8 m nad tlemi. Komunikacijski ples za prenos informacij o viru paše izvajajo na vodoravni površini na vrhu sata. Z njim preostalim delavkam sporočajo le informacijo o smeri paše. Čeprav so količine nabranega nektarja majhne, po navadi nekaj sto gramov, lahko na območjih, na katerih je teh čebel

več, od njihovega medu živi nekaj družin. Vrsta je razširjena na toplih območjih. Poleg tega da jo najdemo skoraj po vsej Indiji, živi tudi na toplejših območjih Omana, Irana in Pakistana, na Šrilanki, le redkokdaj pa jo najdemo na nadmorski višini več kot 1500 m. Najpogosteje jo najdemo v tropskih gozdovih in tudi v vaseh.

Apis dorsata in *Apis laboriosa* sta sorodni vrsti čebel. Obe veljata za veliki, saj delavke merijo od 17 do 19 mm. V družini je 20.000 ali celo več delavk. Visoko na drevesu zgradijo le en sat, ta pa po navadi ni skrit med vejami in listjem, verjetno tudi zaradi tega, ker so čebele pri varovanju zelo agresivne, še posebej *Apis dorsata*, ki nabiralce medu napada že na oddaljenosti 100 m in več. Zaradi tega nekateri nabiralci med nabirajo ponoči. Komunikacija te vrste čebel je v primerjavi z *Apis florea* bolj razvita. Ples izvajajo na navpičnem delu sata, njihovo sporočilo pa poleg informacije o smeri paše že vključuje tudi informacijo o oddaljenosti. *Apis laboriosa* je nekoliko večja od *Apis dorsata* in je z dolgimi temnimi dlavicami prilagojena razmeram na višjih nadmorskih višinah (Himalaja). Med te vrste čebel je zelo cenjen.

Apis cerana je srednje velika vrsta čebel (10 do 11 mm), ki zgradijo v temnem, zaprtem prostoru več satov. Njihove družine so razmeroma majhne, saj je v njih le od 6.000 do 7.000 delavk. Ta vrsta je še najbolj sorodna našim čebelam, gojijo pa jo v različnih panjih. Razširjena je po celotni Indiji, na Šrilanki, v Indoneziji, na Filipinih, v delu Rusije, na Kitajskem, Korejskem polotoku in na Japonskem. V Indiji se razširjenost te vrste zmanjšuje, predvsem zaradi vse večje razširjenosti vrste *Apis mellifera*, pa tudi zaradi zmanjšane pestrosti medovitih rastlin in nekaterih boleznih.

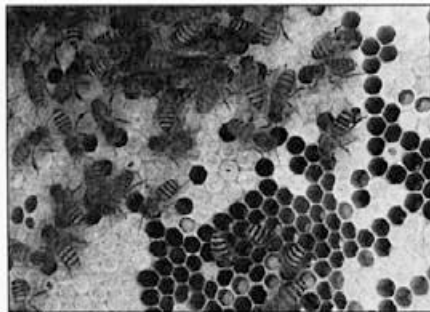
Čebelarjenje nekoč ...

V Indiji imajo bogato čebelarstvo zgodovino, saj se s čebelarstvom ukvarjajo že več tisočletij. Opise so našli že v njihovih svetih knjigah, kot so Vede, Ramajana in številne druge. V njih pripovedujejo predvsem o življenju čebel ter o svojem odnosu do rastlin in seveda do medu.

Prvi poskusi gojenja čebel v panjih s premičnimi sati so znani iz leta 1882 v zvezni državi Bengalija in iz leta 1884 v zvezni državi Pandžab (na severu Indije). V južnem delu Indije je Newton okoli leta 1910 skonstruiral majhen panj, primeren za indijsko čebelo *Apis cerana*. Poimenovali so ga Newtonov panj. Zamenjal je številne starejše panje in dandanes je v tej državi zelo razširjen. Panji so podobni nakladnim, le da so manjši. Bolj sistematično so začeli čebelariti v obdobju od leta 1917 do 1940

Točenje medu poteka največkrat na prostem. Prostor, na katerem točijo, z mrežo zavarujejo pred čebelami.

Apis cerana indica

(različno v različnih regijah). Leta 1939 so ustanovili Čebelarstvo Indije in ta je še istega leta začela izdajati tudi svojo revijo **Indijsko čebelarstvo**.

Čebelarjenje zdaj ...

Indija je ena izmed vodilnih azijskih držav na področju raziskav v čebelarstvu. V celotni državi je 236.000 čebelarjev, ki čebelarijo s približno milijonom čebeljih družin in pridelajo približno 5.500 ton medu na leto. Na nekaterih območjih je pridelava medu tako velika, da jo v primerjavi z našo lahko uvrstimo v profesionalno čebelarstvo. Čebelarstvo je sicer najbolj razširjeno v zveznih državah Pandžab in Harjana, prva pa je zaradi več profesionalnih čebelarjev na prvem mestu tudi med zveznimi državami. V tej državi približno 12.500 čebelarjev čebelari s 125.000 čebeljimi družinami in pridelajo 2.200 ton medu. To regijo bi po količini pridelanega medu in številu čebeljih družin lahko primerjali s Slovenijo.

V zadnjih desetletjih se je čebelarjenje precej razvilo tudi v nekaterih drugih regijah, predvsem tam, kjer čebelarijo s čebelami *Apis mellifera*. Že od leta 1880 so skušali v državo uvoziti medonosno čebelo (*Apis mellifera*), vendar številni poskusi niso obrodili pričakovanega uspeha. Leta 1962 pa je dr. Atwalu in njegovemu združenju uspelo medonosno čebelo naseliti v zvezni državi Pandžab, zdaj pa je razširjena v skoraj vseh zveznih državah.

V zadnjih desetletjih se je v Indiji občutno zmanjšalo število medovitih rastlin, predvsem zaradi krčenja gozdov.

To degradacijo skuša država zdaj ustaviti s projekti ohranjanja okolja. Tudi sicer država v zadnjih letih zelo podpira čebelarstvo ter propagira njegov razvoj in pridelavo medu. Prav zdaj na območju celotne države izvajajo projekt ovrednotenja območij, ki so bolj ali manj zanimiva za čebelarstvo. Prav tako želijo s tem izboljšati opravevanje nekaterih kultur in na ta način povečati količino in kakovost pridelka.

Čeprav je bilo za razvoj čebelarstva opravljenega že precej dela, so rezultati pokazali, da je čebelarstvo še vedno na precej nizki ravni, zato potrebuje dodatne spodbude.

V preteklosti je bil največji problem indijskega čebelarjenja virusno obolenje zalege, imenovano *mešičkasta zalega*. Zaradi te bolezni je v letih od 1991 do 1994 propadlo kar 300.000 čebeljih družin. Dandanes jim največ preglavic povzročata varoza (*Varoa destructor*, pa tudi *Varoa jacobsoni*) in pršičavost čebel. Od škodljivcev imajo največ problemov z osami in voščenimi veščami.

Čeprav se je Indija v zadnjih desetletjih, še posebej po razglasitvi neodvisnosti, začela hitro razvijati, je tamkajšnje čebelarstvo v primerjavi z našim na splošno še vedno zelo slabo razvito. Opazno je predvsem pomanjkanje kapitala in znanja. Zaradi tega Indiji za zdaj nimajo pomembnejše vloge v mednarodni trgovini z medom, v prihodnosti pa utegnejo zlasti zaradi velikosti države in velikih zmogljivosti resno zamajati trgovino z medom in s tem tudi cene tega pridelka.

Na obisku pri nas so bili finski čebelarji

Franc Šivic

Vsako leto prihaja v Slovenijo več organiziranih skupin čebelarjev iz različnih evropskih držav. Po eni strani je to zasluga svetovnega čebelarskega kongresa Apimondia 2003, ki še vedno odmeva po svetu, po drugi strani pa širijo glas o prijaznosti in gostoljubju slovenskih čebelarjev tisti, ki so že kdaj bili v Sloveniji. Ni čudno torej, da sem imel letos v gosteh kar deset avtobusov čebelarjev.

Bogato čebelarsko turistično žetev so dopolnili čebelarji in čebelarke iz daljne Finske, ki so bili v Sloveniji konec oktobra. Takrat je bilo pri nas pravo poletno vreme, tako da so čebele izletavale kot za stavo, na Finskem pa je že snežilo.

Program dvodnevni izletov je že kar standarden. Prvi dan gostom razkažem svoje čebelarstvo v Šempasu, kjer jim demonstriram zatiranje varoc z eteričnimi olji in organskimi kislinami, ki so prijazni do narave, tam tudi poskusimo letošnje vrste medu in lokalne vinske sorte, po končanem strokovnem delu pa obiščemo še druge naravne in kulturne zanimivosti Goriske.

Drugi dan jih peljem v Čebelarski center Slovenije in trgovino Logar, gostje pa obiščejo še čebelarstvo Franca Gosarja v vasi Selo nedaleč od Ljubljane. Naj se na tem mestu zahvalim zlasti gospodu Gosarju za prijazen spre-

jem in mu v imenu finskih čebelarjev čestitam za vse tehnične inovacije, ki nam jih je prikazal.

Po dvodnevni druženju in pogovorih s finskimi čebelarji sem ugotovil:

- da smo čebelarji v Sloveniji bolj organizirani, izkazujejo višjo stopnjo pripadnosti svojim društvom in zvezam, znamo se pogovarjati z vladnimi institucijami, znamo pa tudi bolj poskrbeti za promocijo medu kakor finski kolegi;
- da je naše prevažanje čebel na zavirljivo visoki stopnji;
- da lahko finski čebelarji samo sanjajo o opazovalno-napovedovalni službi, kakršna je naša;
- da je izobraževanje, kakršnega smo zastavili v Šoli čebelarjenja Antona Janše, za naše finske prijatelje nekaj, kar bi si srčno želeli, in
- da lahko samo sanjajo tudi o domu, kakršen je naš Center na Lukovici.

Te ugotovitve nam utrujejo zavest, da smo slovenski čebelarji dobro zastavili svoje dejavnosti. Treba je samo slediti začrtani poti in z nje sprosti odstranjevati vse ovire, na katere pač naletimo.

Finski čebelarji na obisku na Čebelarški zvezi Slovenije na Brdu pri Lukovici.

Vodja finskih čebelarjev g. Juhani Lunder izroča v zahvalo darilo g. Francu Gosarju. (Foto: F. Šivic)

Medovite rastline

Javorji – Ostrolistni javor

Robert Brus, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire

Ostrolistni javor (*Acer platanoides* L.)

Poleg gorskega javorja je naša največja vrsta javorja ostrolistni javor, saj zlahka zraste do 35 m visoko. Skorja na deblu je sivorjava, sprva gladka, pozneje pa drobno in precej plitvo mrežasto razpokana. Velja opozoriti, da se lubje z nje ne lušči tako kot pri gorskem javorju in po tej podrobnosti odrasla drevesa obeh vrst zlahka razlikujemo med seboj. Poganki so rdečkasti in goli, brsti ovalni, topo zašiljeni, voskasto poprhnjeni in krajši kot pri gorskem javorju. Listi so dlanasto krpati, dolgi 5–16 cm in široki 8–25 cm, pecelj je navadno rdečkast. Vsaka od 5 krp se konča z nekaj ostrimi stranskimi konicami (ime!), zarezje med krpami pa so zaobljene. Iz odtrganega listnega pecija ali listnih žil priteče bel mlečni sok (tudi ime mlečni javor!). Listi se jeseni obarvajo rumeno, oranžno ali rdeče.

Ostrolistni javor je enodomna ali poligamna in žužkocvetna vrsta, cveti od aprila do junija, in sicer neposredno pred olistanjem. Cvetenje je zgodnejše kot pri gorskem javorju. Posamezni cvetovi so rumenkasti ali zelenkasti, široki 10–12 mm, 5-števni, lahko so hermafroditi (dvospolni), moški (kadar imajo reducirane pestice) ali ženski (kadar imajo reducirane prašnike). Cvetovi so združeni v pokončne, 4–8 cm dolge česulje. Tipi cvetov so si na prvi pogled precej podobni, njihovo pojavljanje na drevesu pa je lahko zelo različno. Včasih že v isti česulji najdemo cvetove vseh treh tipov, lahko pa tudi cvetove enega samega tipa. Plodovi, tako imenovane

samare, dozori septembra in so goli, 3–5 cm dolgi, krilata delna plodiča pa oklepata topi kot.

Po ekoloških lastnostih je ostrolistni javor na splošno skromnejši od gorskega. Najraje raste na rahlih, svežih in bogatih tleh, prenese pa tudi sušnejša, vlažnejša in revnejša rastišča. Rad ima zmerno svežo apnenčasto ilovico. Je polsenecozdržna vrsta in potrebuje manj svetlobe kot gorski javor, hkrati pa bolje prenaša vročino in sušo. Odporen je proti onesnaženemu zraku in močnemu vetru, precej dobro prenaša tudi nizko temperaturo in pozebo.

Avtohtono je razširjen v Južni, Srednji in v delu Severne Evrope, v Zahodni Evropi je redkejši. Raste tudi v Mali Aziji in na Kavkazu, od koder se njegov areal nadaljuje daleč v osrednjo Azijo. Ostrolistni javor je avtohton tudi po vsej Sloveniji, vendar nikjer ne gradi čistih sestojev in njegov delež v gozdu je povsod majhen. Največkrat raste posamično kot primes v listnatih, največkrat gradnovo-gabrovih gozdovih na gričevju ali v bukovih gozdovih v spodnjem delu gorskega pasu, redko ga najdemo višje od 800 m n. v. Včasih raste v združbi plemenitih listavcev. V gozdu je dragocen, ker zaradi majhnih potreb po svetlobi lahko raste tudi v spodnji plasti in s tem uporablja prostor, ki ga večina drugih drevesnih vrst ne more, plodovi pa so dragocen vir hrane za gozdne živali, predvsem za ptice.

Ostrolistni javor je po vsej Evropi priljubljeno okrasno drevo, zlasti zaradi bujnega, zgodnjepomladanskega cvetenja rumenih cvetov ter lepe rumene, oranžne ali

Cvetovi se razvijajo še pred olistanjem

Plodovi

Brsti (Foto: R. Brus)

Listi ostrolistnega javorja

rdeče jesenske barve listja. Les je trd, dobro cepljiv in precej uporaben, čeprav podobno kot pri drugih javorjih na prostem ni dolgo obstojen. Iz njega izdelujejo pohištvo, parket, zlice in druge izdelke domače obrti, glasbila, igrače in kopita za puške, uporaben je tudi v kolarstvu, strugarstvu in rezbarstvu, iz njega pridobivajo kakovostno oglje. Listje so nekoč uporabljali za krmo ovac. Drevesni sok vsebuje do 3,5 % saharoze, kar je največ med domačimi javorji.

Ostrolistni javor je tudi pomembna medovita drevesna vrsta. Skupen donos, ki ga zanj navajajo, je 100–200 kg/ha/leto. Posamezen cvet lahko skupaj proizvede od 4,13 mg (moški cvetovi) do 6,32 mg (ženski cvetovi) nektarja. Na dan cvet izloči 0,42 do 0,95 mg nektarja. Koncentracija sladkorja v nektarju je srednja, ugotovljene vrednosti so od 30 do 50 odstotkov. Nektar vsebuje precej kalija, kalcija in natrija. Po donosu nektarja velja ostrolistni javor za srednje pomembno vrsto. Cvetni prah je temno zelenorjav do rjav, proizvodnjo ocenjujejo kot srednjo do nizko, vsak cvet pa povprečno proizvede 8.000 pelodnih zmc. Tudi pri medenju ostrolistnega javorja je pomembna mana. Intenzivno proizvodnjo mane, ki v urbanem okolju in v parkovnem vrtarstvu ni zaželena lastnost ostrolistnega javorja, veliko bolj cenijo čebelarji.

Najpogostejši proizvajalec mane je vrsta *Periphyllus aceris* L., ki sesa na spodnji strani listov, poleg nje pa se pojavlja še *Periphyllus caracinus* Koch (obe Chaitophoridae). Obe vrsti sesata tudi listne peclje in cvetove. Včasih navajajo še vrsto *Drepanosiphum platanoidis* Schrank in tako kot na drugih javorjih tudi vrsto *Parthenolecanium corni* L.

Naipomembnejša uporabljena literatura:

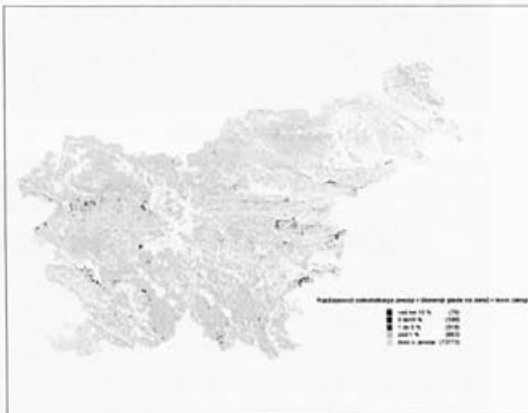
- Brus, R., 2004. Drevesne vrste na Slovenskem. Mladinska knjiga, Ljubljana, 399 s.
- Brus, R., 2005. Dendrologija za gozdarje. Univerzitetni učbenik, BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 408 s.
- Crane, E., Walker, P., Day, R., 1984. Directory of important world honey sources. International Bee Research Association, London, 384 s. <http://idrlinfo.idrc.ca/archive/corpdocs/061504/> (dostop 10. 10. 2006).
- Fitschen, J., 1994. Gehölzflora. Quelle & Meyer Verlag Heidelberg, Wiesbaden.
- Jurc, M., Mikulič, V., 2001. Gozdno medenje in medeče lesnate rastline v gozdovih Slovenije. Gozdarski vestnik, 59, 1, s. 18–27.
- Kotar, M., Brus, R., 1999. Naše drevesne vrste. Slovenska matica, Ljubljana, 320 s.
- Rollof, A., Bärtels, A., 1996. Gehölze. Band I, Eugen Ulmer Verlag, Stuttgart, 694 s.
- Šivic, F., 1992. Pomen gozda za čebelarstvo. Bogastvo iz gozda, BF, Oddelek za gozdarstvo, s. 52–57.

Značilna razpokana skorja

Ostrolistni javor je pogosta okrasna vrsta.

Razširjenost ostrolistnega javorja v Sloveniji (vir: Podatki o gozdnih fondih Zavoda za gozdove Slovenije, 2001, karto pripravil A. Ficko)

BRŠLIJAN (*Hedera helix*) – družina: bršljanovke (*Araliaceae*)

Trajče Nikoloski

Domovina – Evropa, Severna Afrika, Azija. Raste v listnatih gozdovih in sadovnjakih, v katerih se vzpenja na posušena drevesa, zelo pogost je tudi v logih, kjer se vzpenja po skalovju. Nekateri ga kot okrasno rastlino gojijo v vrtovih.

Ime – Najpogostejša ljudska imena za bršljan: bršljen, bljuš, bljušt, brstan, bršček, bršlan, bršlin, bršljan, bršljen, bršlin, brstan, obršlj, obršlj.

Opis – Zimzelena vzpenjavka z prijemalnimi koreninami, raste tudi plazeče. Listi so temno zeleni, s svetlo mrežo žil, včasih so tudi rumenkasto ali belo pisani, rombasto oblike. Cvetovi so majhni, slabo opazni, v kobulastih socvetjih, modročrni, jagodam podobni koščicasti plodovi.

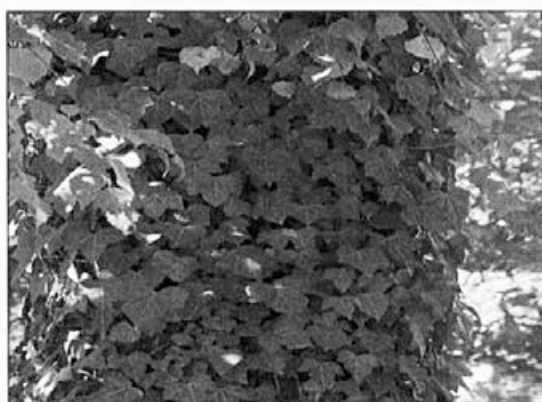
Razmnoževanje – Razmnožujejo se z listnimi potaknjenci.

Medovitost – Srednja. V tem obdobju daje bršljan čebelar nekaj medicinske in cvetnega prahu. Čebele prinesejo njegov cvetni prah še novembra in včasih ob ugodnem vremenu tudi decembra, ko cvetlic ni nikjer več.

Zanimivosti – Nekoč je veljal za zaščito pred hudobnimi duhovi in za simbol zvestobe. Posvečen je bil tudi več

božanstvom, med drugim rimskemu bogu Bakhu. Če je bil narisana nad vrati gostilne, je jamčil, da tam točijo dobro vino. Tudi pri nas so bile v zvezi z bršljanom razširjene različne vraže. Že od nekdaj so ga na cvetno nedeljo dajali v butarice. Na velikonočno nedeljo naj bi bršljanov venec, namočen v vodi in položen na glavo, človeku celo leto prinašal zdravje in veselje. Če je žena na poročno noč položila listje pod blazino tako, da jo tega ni opazil, naj bi ostala dolgo mlada in jo vedno zdrav. Kdor je na veliko noč pred sončnim vzhodom pil bistro studenčnico iz vrčka, narejenega iz bršljanovega lesa, naj bi ostal zdrav celo leto. Bršljan je torej simboliziral veselje, moč in zdravje.

Če čebele niso nabrale dovolj zimске zaloge na ajdi, resi ali drugi izdatni jesenski paši, tudi te rastline ne bodo pripomogle k zadostni zimski zalogi. Vseh medovitih rastlin je približno 1200 in nemogoče je, da bi omenili vse. Pomembne so tudi medovite rastline, ki rastejo ob gozdnih robovih in na posekah, ob vodi in močvirju, na goličavah in neplodnih prostorih, rastline, ki smo jih dobili od drugod in so jih zasadili tudi pri nas.

Bršljan, ki se vzpenja po drevesnem deblu.

Paše je dovolj za vse.

(Foto: T. N.)

KNJIGOVEZ — BOŽO VRAŽIČ ČEBELARJEM VEŽEMO LETNIKE REVJE SLOVENSKI ČEBELAR

Po ugodnih cenah vežemo letnike revije Slovenski čebelar v trdo vezavo. Lahko jih prinesete ali pošljete po pošti na naslov: **Knjigovoznica Vražič, Celovška cesta 172, 1000 Ljubljana**. Naši prostori so na dvorišču za restavracijo Mc Donalds, poleg garaž mestnega avtobusa. Za dodatne informacije, prosimo pokličete na **tel.: 01 519 57 14 ali GSM 041 604 189**.

POPRAVEK: v zadnji številki na strani 293 v peti vrstici v levem stolpcu, manjka za piko beseda **ZADNJE**.

Uredništvo

Kako smo lansko jesen zdravili čebele z oksalno kislino?

Lado Šuštersič – Čebelarica družina Medvode

Iz literature je znano, da lahko varoe v čebeljih družinah zatiramo z oksalno kislino na tri različne načine: s pršenjem, kapanjem in sublimacijo (uplinjanjem), in to samo pozno jeseni, ko so družine brez zalege.

Za tak način uničevanja varoj smo se odločili tudi v Čebelarici družini Medvode. Ob tej priložnosti naj se posebej zahvalim Občini Medvode za denarno pomoč za nakup priprav za uplinjanje (sublimacijo), saj smo se odločili, da bomo čebele zdravili na ta način. Z rezultatom sem bil zelo zadovoljen, saj prejšnjo jesen nisem imel težav z varozo. Postopek pa je precej zahteven in zapleten, zato smo se odločili, da bomo v prihodnje po priporočilu Veterinarskega inštituta iz Ljubljane čebele zdravili s kapanjem. Ta način je tudi najmanj škodljiv za čebelarjevo zdravje, saj je hitro izvedljiv. Posebej moram pohvaliti predstavnike naše čebelarice družine, ki so zbrali denar in kupili avtomatske skropilnice za kapanje čebel z raztopino oksalne kisline (prodajalec Rihar-Kocjan, s.p.) za vsakega člana družine. Pripomoček za ta namen ni prav poceni, vendar moram hkrati pripomniti, da je to pripomoček bolj za brizganje in ne za kapanje, to pa lahko tudi negativno vpliva na sam potek zatiranja (lujnico v brzigi bi bilo treba občutno zmanjšati).

Do tu bi bilo vse lepo in prav, če bi bili tako prizadevni tudi v podjetju Vema. Le tako bi lahko čebelarji zanesljivo in brez nepotrebnih negativnih posledic učinkovito zatirali varoe, ne pa množično uničevali čebel, kot se je to dogajalo prejšnjo jesen in zimo. Tako pa smo čebelarji zaradi previsoke koncentracije oksalne kisline, ki jo je prodajalo podjetje Vema Maribor, izgubili veliko število čebeljih družin, nekateri pa celo vse. Tudi oksalna kislina je namreč neke vrste strup, s katerim uničujemo zajedavca, zato bi moral prodajalec plasten z oksalno kislino pred njihovo prodajo še enkrat preveriti, ali je koncentracija res pripravljena po navodilih Veterinarskega inštituta iz Ljubljane.

Za nas čebelarje je to zelo neodgovoren pristop prodajalca, ki je brez vsakršnih izgovorov po mojem mnenju edini odgovoren za nastale razmere. Oksalna kislina, ki jo je Vema Maribor lani jeseni prodajala v Lukovici (skupaj z navodili za uporabo), je prej strup za čebele kot pa sredstvo za uničevanje varoj. Žal se dogajajo tudi take reči, zlasti če pri pripravi in prodaji takih sredstev nismo dovolj pazljivi. Čebelarji, ki čebelarimo s svojimi čebelami, smo se pri izvajanju postopka točno držali navodil, vendar so bila ta, žal, pomanjkljiva, koncentracija pa premočna.

Voda namreč marsikaj razredči in ublaži uničujoče posledice. Manjkalo je je vsega 0,5 l in vse bi bilo v najlepšem redu, tako v zadovoljstvo vseh čebelarjev kot tudi trgovcev.

Ali si lahko zamislite, kako bi bilo v zdravstvu, če bi lekarnice izdajale zdravila s pomanjkljivimi navodili za uporabo. Kdo bi bil odgovoren in kakšna kazen bi ga doletela?

Oglas, ki ga je direktor podjetja Vema Maribor objavil v letošnji 2. številki Slovenskega čebelarja, je podobno ravnanje, kot če bi zdravnik februarja spremenil recept, čeprav je pacient že novembra prejšnjega leta umrl. Zame je to popoln absurd, saj februarja ne moremo popravljati navodil za zdravljenje, ki smo ga opravili že novembra prejšnjega leta, zato je "zvoniti po toči prepozno". Vse to pa dodatno potrjuje neodgovoren odnos nekdanjega direktorja Veme, ki ga (kot slišim od številnih čebelarjev) zelo cenijo kot najprizadevnejšega za zgraditev takega posloplja, kakršno imamo slovenski čebelarji v Lukovici. Tudi sam ga za to zelo cenim in spoštujem, ne morem pa mimo občutka odgovornosti, ki ga v tem primeru ni postavil v najlepšo luč.

Čebelarji smo plastenke z oksalno kislino kupili v trgovini Vema Maribor, zato nas prav nič ne zanimajo preostali akterji v tej godlji. Tudi to ni pomembno, da g. Pušnik ni več direktor podjetja Vema Maribor.

Zaradi tega od podjetja Vema Maribor zahtevamo, da zadevo uredi v najkrajšem možnem času, tako da bomo čebelarji, ki ljubimo čebele, in tisti, ki jim je čebelarjenje edini vir preživetja, s trgovci spet sedeli za isto mizo.

Nekdanji predsednik Čebelarice zveze g. Peterle, ki veliko časa preživi v Bruslju, verjetno sploh ni bil obveščen o tej zadevi, zato pa me tem bolj čudi, da preostali vodilni v Slovenskem čebelarju niso niti z besedo omenili tega žgočega problema, tako da bi stare, če hočete, neuke čebelarje seznanili z vzrokom množičnega odmrta čebel minulo zimo.

Na mojo prošnjo se je odzval g. Šivic in problem na kratko pojasnil v letošnji 9. številki Slovenskega čebelarja. Med drugim je zapisal: "Vema se je obvezala, da bo prizadetim čebelarjem, ki so pravočasno prijavili propad svojih čebeljih družin, povmila škodo, denar zanj pa bo izterjala od podjetja, ki je redčilo oksalno kislino." Sprašujem se, ali bo tako tudi ostalo? Zakaj imamo komisijo za zdravstveno varstvo čebel? Saj se tema tega problema (po mojem prepričanju) nanaša prav na to komisijo.

Sami bi problem še nekako prežvečeli, čeprav z nekoliko slabšim priokusom, ne morem pa mimo odnosa ČZS do mene, ko sem na Lukovici predstavil problem oksalne kisline. Ob tej priložnosti ne želim razpredati, zakaj sem bil razočaran. Omenim naj le, da bi se po mojem mnenju, morala Čebelarstva zveza Slovenije od vsega začetka aktivno vključiti v reševanje tega problema, a se žal ni. Če želi Zveza širšo razpravo o tem, sem kljub svojemu slabemu počutju pripravljen priti osebno v Lukovico in pojasniti zadevo.

Ob tej priložnosti pa še nekaj mojih letošnjih opažanj za veterinarske strokovnjake.

Ker do zdaj, kolikor je meni znano, ni bilo primera, da

bi varoe množično zatirali s premočno koncentracijo oksalne kisline, sprašujem, kaj to pomeni glede ostankov te kisline v panju? Opazil sem namreč, da je letos jeseni v čebeljih družinah, ki so imele satje iz panjev, ki so dobili preveliko koncentracijo oksalne kisline, zelo malo varoj. To me je začudilo. Nekaj družin, ne vse, ki so kljub zastupitvi, preživele na treh satih, bile pa so zazimljene na dvanajstih satih, je preleglo matice. Mlade, na novo vzgojene matice, a ne vse, pa so po nekaj zaleženih satih izginile in imel sem nove zasilne matice. Vse to mi da misliti, a ne najdem pravega odgovora. Zanimivo bi bilo izvedeti, ali je bila vzrok oksalna kislina. Hvala za odgovor.

Navodilo nemškimi čebelarjem za pripravo raztopine oksalne kisline za zatiranje varoj s kapanjem po čebelah

V Nemčiji je uporaba raztopine oksalne kisline uradno dovoljena nekaj več kot leto dni, zato sta Institut za biologijo in nevrobiologijo na Univerzi v Berlinu in Čebelarstvo inštitut na Univerzi kmetijskih znanosti Hohenheim pri Stuttgartu po opravljenih testiranjih objavila navodilo za pripravo raztopine oksalne kisline dihidrata za zatiranje varoj s kapanjem po čebelah, namenjeno nemškim čebelarjem.

V navodilu priporočajo uporabo od 30 do 50 ml raztopine oksalne kisline (pripravljene iz vode, sladkorja in oksalne kisline dihidrata) na čebeljo družino. Raztopina, ki so jo priporočili nemškim čebelarjem, vsebuje 17,5 g oksalne kisline dihidrata v kristalih in 500 ml (pol litra) raztopine sladkorja in vode v razmerju 1 : 1. Ta količina zadostuje za kapanje približno dvajsetih čebeljih družin.

Z dozimo pripravo za kapanje, ki mora imeti merilec izbrizgane količine, priporočajo kapanje od 5 do 6 ml raztopine na zasedeno ulico. Za šibke družine priporočajo uporabo do 30 ml raztopine na družino (šest zasedenih ulic), za srednje močne družine 40 ml na družino (osem ulic) in za močne družine 50 ml (deset ulic). Temperatura zraka naj bo več kot 3 °C. Kapanje priporočajo pozno jeseni, ko v družinah ni več zalege.

VIR: Oxalsäure zur Bekämpfung der Varroose bald legal einsetzbar, Deutsches Bienen Journal, december 2005, str. 18.

Na Irskem odkrili goljufije z medom

Irski čebelarji so ugotovili, da so na tem otoku prodali več irskega medu, kot ga tam pridelajo. O tem so nemudoma obvestili ustrezne državne nadzorne organe, ti pa so analizirali 20 vzorcev, ki so izvirali iz različnih trgovskih podjetij in različnih polnilnic. Ugotovili so, da kar pet od teh vzorcev ni bilo domačega izvora, čeprav so bili štirje deklarirani kot irski med. Na enem vzorcu je bila napačna etiketa, analiza ostankov v tem medu pa je pokazala, da vsebuje sulfadimidine, sulfametazine in manj kot 10 g/kg drugih sulfonamidov.

Iz Bienenwelt, št. 11/06, prevedel N. Jedlovčnik

V Kanadi so letos znova odkrili malega panjskega hrošča (Aethina tumida)

Maja letos so v čebeljih družinah, ki so jih v mesto Alberta v Kanadi kot paketne čebele z letali pripeljali iz Avstralije, znova našli malega panjskega hrošča. Odkrili so ga v čebelnjaku s 30 čebeljimi družinami, v satju pa niso našli larv. To je bila že druga najdba panjskega hrošča v tem kanadskem kraju, saj so ga leta 2002 našli v satju, pripeljanem iz Teksasa in namenjenem za predelavo v vosek.

Čebelarški svetovalec

Glasilo Čebelarške svetovalne službe ČZS, št.: 11/06 (SČ 12/06)

POZIV ZA ZBIRANJE VZORCEV MEDU

Andreja Kandolf

Spoštovane čebelarke, cenjeni čebelarji!

Tudi prihodnje leto bomo v okviru **Uredbe o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2005-2007 za leto 2007** izvajali ukrep Kakovost medu - interna kontrola. Postopek bo potekal podobno kot letos. Analize bodo združene v tri pakete, in sicer:

Številka paketa	Analize, ki jih zajema paket	Število paketov, ki so na voljo
1.	Vsebnost vode, elektrolitska prevodnost, vsebnost HMF, diastazno število, vsebnost prostih kislin, vsebnost netopnih snovi, vsebnost sladkorja.	127
2.	Določitev medu po vrsti	170
3.	Ostanki kemičnih sredstev za zatiranje varoj, kot so kumafos, ksilidin in formamidin (razpadna produkta amitraza) ter fluvalinat.	200

Čebelar, ki želi oddati med v analizo, naj izpolni obrazec za prijavo in pooblastilo ga čim prej pošlje na Čebelarško zvezo Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica, s pripisom "Analiza medu". Sočasno naj pošlje tudi vzorec medu. Ta naj bo v ustrezni embalaži ter pripravljen in označen tako, kot da bi ga dali v promet. Količina medu, oddana v analizo, je najmanj 450 g na vzorec. Med je lahko kristaliziran ali tekoč, svež ali iz prejšnjih let.

Vsak čebelar lahko odda bodisi en vzorec bodisi več vzorcev, se odloči za en paket ali več paketov, vendar si ČZS pridržuje pravico, da izvede toliko analiz, kolikor jih ji bo dopuščal mesečni plan.

Pri izbiri vzorcev bomo upoštevali:

- datum prevzema vzorca na ČZS,

- ali je čebelar že opravil usposabljanje o Smernicah

dobrih higienskih navad v čebelarstvu,

- ali je čebelar vključen v sistem notranje kontrole (čebelar-ČZS-preglednik).

Čebelar, ki bo izbral več paketov ali bo oddal več vzorcev medu, naj to označi na prijavnem obrazcu. Če npr. želite, da opravimo analize, ki jih vsebujeja paketa št. 2 in 3, in če je vaša prva izbira paket št. 3, potem v kvadrček pred št. 3 vpišite številko 1, pred paket št. 2 pa vpišite številko 2.

Če oddate več vzorcev medu, potem v desni zgomiji kot prijavnega obrazca napišite številko 1 za tisti vzorec, ki je vaša prva izbira, številko 2 za vzorec, ki je vaša druga izbira, itn.

Vzorci lahko oddajo v analizo vsi čebelarji, ki so registrirani v skladu z zakonodajo.

Če po prvem pozivu ne bodo oddani vsi paketi, bomo poziv objavili še enkrat. Za vsak analiziran vzorec, bo čebelar prejel: Poročilo o analizi s komentarjem oz. nasvetom kako morebitne napake v medu ali pomanjklivosti pri označevanju odpraviti.

Vzorci bomo analizirali **od decembra 2006 do avgusta 2007!**

Številka vzorca:

Izpolni ČZS!

POOBLASTILO

Podpisani

(ime in priimek)

(registrska številka
čebelnjaka oz. KMG-MID)

upravičenec za financiranje stroškov fizikalno-kemičnih, mikroskopskih in senzoričnih analiz medu (30. člen Uredbe o izvajanju ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2005-2007 za leto 2007, Ur. l. RS, št. 112/2006), pooblašcam Čebelarško zvezo Slovenije (vlagatelja skupnega zahtevka), da v mojem imenu vložim skupni zahtevek za financiranje stroškov fizikalno-kemičnih, mikroskopskih in senzoričnih analiz medu

(Kraj in datum)

(Podpis upravičenca)

Prijavni obrazec za delno analizo medu (paket):

Ime in priimek čebelarja

Naslov čebelarja

Telefonska številka:

Številka čebeljnaka:

	SI:
----------------------	--------------------------

Datum točenja

Pasni okoliš, v katerem so čebele nabirale medicino

Ali so bili pred začetkom paše sati v medišču prazni?

☐ Da	☐ Ne
-----------------------------	-----------------------------

Če ne:

Od kod in od kdaj izvira med, ki je bil pred začetkom paše v medišču?

Čebelarjevo mnenje o vrsti medu

Kateri paket ste izbrali? (Prekrižajte kvadrateg pred želenim paketom.)

Če želite, da za isti vzorec medu opravimo analize iz več paketov, označite želeni vrstni red opravljanja analiz v kvadrateg pred številko paketa. Če npr. želite, da opravimo analize paketa št. 2 in št. 3 in je vaša prva izbira paket št. 3, potem v kvadrateg pred št. 3 vpišite številko 1, pred paket št. 2 pa vpišite število 2.

☐ 1.	☐ 2.	☐ 3.
-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Če ste izbrali paket številka , izpolnite še:

Uporabljena sredstva za zatiranje varoj v zadnjih treh letih:

LETO 2004 SREDSTVA:

LETO 2005 SREDSTVA:

LETO 2006 SREDSTVA:

Datum: Podpis:

REZULTATI ANALIZ O OSTANKIH AKARICIDOV V MEDU, PRIDELANEM V SLOVENIJI

Andreja Kandolf

"Smisel življenja je, živeti zdravo", je že pred 2000 leti napisal veliki rimski mojster poezije o medicini in zdravju Marcial (45–104 n.š.). Tega se zavedajo vsi čebelarji, ki so se letos udeležili ukrepa Kakovost medu v okviru uredbe Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji.

S podrobnejšimi rezultati vas bomo seznanili v eni od prihodnjih števk Čebelarskega svetovaleca, tokrat pa zgolj podrobnejša razlaga glede ostankov sredstev za zatiranje varoj (akaricidov) v medu.

Čebelarji so v začetku novembra prejeli poročila o analizi vsebnosti sredstev za zatiranje varoj v medu. Analize je opravil ERICO Velenje, Inštitut za ekološke raziskave.

Analizirali smo 137 vzorcev medu, v katerih smo ugotavljali vsebnost kumafosa, formamidina ter ksilidina in fluvalinata.

Kumafos je aktivna substanca v kemičnem sredstvu s trgovskim imenom Perizin. Z evropsko Uredbo Sveta (EGS) št. 2377/90 je v medu lahko največ 100 µg kumafosa na kg medu. Vsi letošnji rezultati so bili v skladu z omenjeno uredbo. Največja vsebnost kumafosa v analiziranih vzorcih je bila 7 µg/kg medu oz. 0,007 mg/kg.

V 90 odstotkih analiziranih vzorcev je bila vsebnost kumafosa < 0,002 mg/kg medu, torej pod mejo detekcije. Ta rezultat je zelo vzpodbuden, saj pomeni, da je v 90 odstotkih analiziranih vzorcev kumafosa manj kot 0,002 mg/kg ali manj kot 2 µg/kg. Ne moremo sicer reči, da kumafosa v takem medu ni, saj naprava in uporabljena metoda ne zaznata vrednosti, nižjih od 0,002 mg/kg.

Formamidin in ksilidin sta razpadna produkta amitraza, ki je aktivna substanca v kemičnem sredstvu s trgovskim imenom Hemovar. Ob uporabi tega sredstva amitraz po dobrem mesecu dni, razpade na formamidin, ksilidin in še nekatere druge produkte. Z evropsko Uredbo Sveta (EGS) št. 2377/90 je za med predpisana samo vrednost amitraza, ki je lahko največ 200 µg amitraza na kg medu. Vrednost ksilidina in formamidina ni predpisana, na podlagi vsebnosti teh dveh produktov pa je mogoče sklepati, da je čebelar uporabil amitraz, ki ga od leta 2005 v Sloveniji ni več mogoče kupiti po legalni poti.

Najvišja vsebnost formamidina v analiziranih vzorcih je bila 28 µg/kg ali 0,028 mg/kg, ksilidina pa 10 µg/kg ali 0,010 mg/kg. Ksilidin je bil v 70 odstotkih analiziranih vzorcev pod mejo detekcije, formamidin pa je bil pod to

SLOVENSKI ČEBELAR

GLASILO ČEBELARSKIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

CVIII. LETNIK

Urednik: Janez Mihelič, dipl. univ. biol.

KAZALO – 2006

Atelšek Ivan:		geografskim poreklom	11
Mednarodno ocenjevanje medu v Sežani	280	Odgovor na članek ge. Kandusove predsednice uprave Medexa d.d.	13
Aumeier Pia:		Grad Janez:	
Navodilo nemskim čebelarjem za pripravo oksalne kisline za zatiranje varoj s kapanjem po čebelah	336	Nova Stalna komisija UO ČZS za alternativne opraševalce	246
Augustin Vlado:		Naši najmanjši vrsti čmrljev	109
Kako uspešno tržiti med	18	Grebenšek Anton:	
Nedovoljeni ostanki v medu problem vseh čebelarjev	15	Šola čebelarjenja Anton Jansa pri ČZS, potreba	225
Ostanki organskih kislin v medu	314	Gregorc Aleš, Podgoršek Peter:	
Baje Martin:		Spremljanje in ocenjevanje kakovosti čebeljega fonda v vzrejalnicah čebelj matic v letu 2006	294
Teloh (<i>Helleborus</i> sp.)	22	Dejavnost Kmetijskega inštituta Slovenije v letu 2005 (Nadaljevanje)	199
Bokal Ljudmila:		Konferenca o vzreji matic in selekciji v čebelarstvu v Sofiji	264
Delo za čebelarji terminološki slovar je v polnem zamahu	115	Dejavnost Kmetijskega inštituta Slovenije v letu 2005	161
Bone Bogdan:		Dejavnosti v okviru Rejskega programa za kranjsko čebelo	230
Tudi najmlajši radi slikajo	119	Zatiranje varoj z oksalno kislino	141
Borut Preinfalk:		Dejavnost čebelarskih preglednikov	19
Veterinarski nasveti za junij 2006	168	Konferenca francoskih vzrejalcev matic	47
Brečko Jože:		Zatiranje varoj v čebelji družini s sredstvom na bazi timola . apiguardom	72
Ob 60. obletnici ustanovitve Čebelarskega društva Poljčane	341	Gregori Janez:	
Bruno Kristof:		Odbira v čebelarstvu je pri nas že tradicija	168
Šestdeset let delovanja čebelarske družine "Peter Močnik" Studenci-Pekre iz Maribora	276	S knjižne police	214
Brus Robert:		Iz knjižne police - Kaj neki tu cveti?	116
Javoji Gorski javor	302	Koledarji cvetenja in njihovi predhodniki	82
Javorji - Ostrolistni javor	332	Koledarji cvetenja in njihovi predhodniki (nadaljevanje)	113
Bukovšek Alojz:		Zgodovina čebelarstva v Ribniški dolini 1905-2005	50
Čebelji piki	204	Naj plemenite postaje pri nas ne bodo preteklost	267
Car Stane:		Hrastar Tomaž:	
Električna prevodnost medu	205	Pojasnilo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS	144
ČZS:		Hrastar Kristijan:	
Letni program usposabljanja čebelarjev v letu 2006	23	Sto let delovanja Čebelarskega društva Vrhnika	244
Nadzorni odbor je pregledal poslovanje Čebelarske zveze Slovenije za leto 2005	54	Jedlovčnik Norbert:	
Letni program usposabljanja čebelarjev v letu 2007	344	Povzetki iz referatov na strokovnem srečanju avstrijskih poklicnih čebelarjev v Gradcu 2006	307
Dolinar Vera:			
Prvi koraki so vedno težavni	326		
Gajšek Jernej:			
125 let čebelarstva na Šmarnskem (1881-2006)	149		
Grajzar Franc:			
Zakaj zaščitna znamka "Slovenski med z			

Obisk mariborskih čebelarjev pri Českih vzrejevalcih matice	327	Zakonsko besedilo ne sme biti zavajajoče	310
Jenko Rogelj Mira:		Zatirati varozo ali varoo, uničevati varoje ali varoe?	215
Veterinarski nasveti v oktobru	262	Matavž Lidja:	
Jurič Alenka:		Gornja Radgona-čebelarska metropola - Četrti	
Veterinarski nasveti za februar	39	slovenski čebelarski praznik	193
Veterinarski nasveti za november	293	Veterinarski nasveti za april	103
Kajič Sandi:		Sedmo ocenjevanje medu v Pomurju	337
80 let Čebelarskega društva Radeče	58	Mate Miran:	
Kalister Goran:		Zbiranje podpisov proti zakonu o soobstoju gensko	
ČD Koper sodeluje pri usposabljanju mladih		spremenjenih rastlin z drugimi rastlinami	273
iz držav Evropske unije	277	Mavrič Edi:	
Kandolf Andreja:		Člani ČD Gornji Grad so počastili zavetnika čebel	58
Kontrola kakovosti medu	45	Meglič Milan:	
Kontrola kakovosti medu	17	Skrb za kakovost se začne spomladi	78
Aplikativna raziskava (nadaljevanje)	75	Mihelič Janez:	
Brezplačna usposabljanja čebelarjev za izvajanje smemic		Odgovor uredništva	14
dobrih higienskih navad v čebelarstvu	106	Dvigalo za dviganje posod z medom, ki je lahko v	
Čebelarji, izrabite možnost brezplačne analize svojega medu!	81	veliko pomoč čebelarju	265
Iz poročila o izvajanju uredbe 2005	43	Zvedavi mladi čebelarji	248
Kontrola kakovosti medu	78	Člani čebelarskega krožka na OŠ Mengeš in	
Kapun Branko:		čebelarji ČD Mengeš so pripravili slovesnost	211
Evropski poslanec na obisku pri čebelarju iz ČD		Kratke novice	234
Zgornja Kungota	248	Kratke novice	279
Kavčič Alojz:		Kratke novice	210
Obisk pri čebelarjih na Malti	49	Mednarodne prireditve	235
Obisk pri čebelarjih v Andaluziji	209	Na občnem zboru Čebelarske zveze Slovenije so	
Izlet čebelarjev ČD Litija v Slovenske Gorice in Prlekijo	340	delegati izvolili novega predsednika	129
Kladnik Viktor:		Poročilo 9. redne seje Upravnega odbora	
Čebelar Janez Levstik st. - Janko 90-letnik	51	Čebelarske zveze Slovenije	147
Kozmus Peter:		Velika zastrupitev čebel v okolici Dormave pri Ptuj	175
Mednarodni čebelarski kongres v Indiji	48	XXIX. državni čebelarski seminar v Celju so	
Čebelarski posvet v Beogradu	181	obiskali številni domači in tuji čebelarji	142
Druga konferenca EurBee je bila v Pragi	298	Milan Starovasnik: Čebelarjeva opravila v	
Čebelarjenje v Indiji	329	nakladnem panju v juliju in avgustu	195
Koželj Vanda:		Sklepi desete redne seje upravnega odbora Čebelarske	
Kako čebelarjo na Madžarskem	308	zveze Slovenije	342
Kramberger Ludvik:		Nikolovski Trajče: Uspešen zaključek čebelarskega	
30 let Čebelarskega društva Radenci	91	izobraževanja	245
Kramberger Ludvik:		Brisljan (Hedera helix)	334
90 let čebelarke Lojzke Pavalec iz Lenarta	52	Šestdeset let čebelarske tradicije na vrtnarski Šoli Celje	337
Kraševac Borut:		Nikolovski Trajče in Peter Ribič:	
Čebelarsko društvo Loška dolina praznovalo 70-letnico	150	Navadna lipa in navadni kostanj	176
Lebar Marija:		Navadna mačja meta	237
Družita nas vedoželjnost in ljubezen do naše sivke	120	Sirski oslez -hibiskus	236
Obisk koroških čebelarjev in kmetov v Savinjski		Borec in svilnica	212
dolini	242	Kanadska zlata rozga	305
Po tridesetih letih združitve in preimenovanje	243	Medovite rastline - Robinija	145
Lešnik Vida:		Navadni (rumeni) dren, svib	112
Veterinarski nasveti za marec	71	Vrbe in navadna leska	84
Magdič Tanja:		Nikolovski Trajče in Peter Ribič: Traviška kadulja	
Analiza anketnega vprašalnika o novi podobi "Slovenskega		Janežev ožep	272
čebelarja	274	Nikolovski Trajče:	
Majdič Viktor:		Delovni piknik v podporo našim čebelam	186

Proslava ob 130-letnici	314	Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v marcu	65
Strokovni izlet ob 130-letnici obstoja Čebelarkega		Čebelarjeva opravila v AŽ - panju v januarju	2
duštva "Henrik Peternel" Celje	242	Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v septembru	226
Zeliščno čebelarska učna pot na Čebelarskem		Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v juliju in avgustu	194
centru Slovenije na Brdu pri Lukovici	20	Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v juniju	162
Ožepček Hyssopus officinalis Dobra misel Origanum vulgare ..	52	Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v maju	131
Strokovna čebelarska ekskurzija na Korosko	56	Čebelarjeva opravila v AŽpanju v novembru	289
Noč Boštjan:		Narejenci	137
Po regijskih posvetih	86	Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v decembru	322
Obranič Branko:		Skok Marjan:	
Moje izkušnje pri delu z mravljinčno kislino	173	Obisk zagorskih čebelarjev pri pobratenih	
Oder Franc:		čebelarjih v Eschenbachu na Bavarskem	274
Rezultati tekmovanja medic	204	Smelcer Janez:	
Papež Marjan:		Čestitka ob jubileju našemu znanemu čebelarju in vzrejevalcu	
Čebelarska letina v Posavju - vreme nam je bilo res		matie g. Lojzeta Bukovsku	147
naklonjeno	297	Starovasnik Miran:	
Kjer cvetita akacija in čebelarska literatura	206	Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v aprilu	101
Pibernik Zrimšek Vladimira:		Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v februarju	37
Kako živi in deluje Čebelarsko društvo v Gorici	310	Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v oktobru	261
Planinc Mag. Ivo:		Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v marcu	68
Veterinarski nasveti za maj	136	Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v juniju	165
Plut Stane:		Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v novembru	291
Strokovna ekskurzija semiških čebelarjev v Švico	239	Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v septembru	228
Pogačnik Tone:		Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v maju	134
Izobraževanje metliških čebelarjev	340	Čebelarjeva opravila v nakladnih panjih v januarju	5
Posl Silvo:		Čebelarjeva opravila v nakladnem panjuv decembru	322
Trženje izziv in težave čebelarjev	301	Strupi Franci:	
Sredstva evropskih strukturnih skladov - zaslužena nagrada ..	116	29. tekmovanje mladih čebelarjev je bilo v	
Trženje - izziv in težave čebelarjev	270	Slovenski Bistrici	178
Trženje - izziv in težave čebelarjev	325	Rezultati XXIX. državnega srečanja in tekmovanja	
Poljanšek Lucija:		mladih slovenskih čebelarjev	178
Ambrožev ples 2005	90	Šauperl Tomaž:	
Rogelj Mira Jenko:		Uresničila se je velika želja mladega čebelarja	210
Veterinarski nasveti za januar 2006	7	Šipek Zoran:	
Rusjan Andreja:		Veterinarski nasveti za december	324
Veterinarski nasveti za julij in avgust	197	Šivic Franc:	
Rutar Romana, Kregar Marinka:		Ali bo smreka letos medila	83
Pelodna analiza medu v Sloveniji	170	Ali so na Islandiji čebele	58
Pelodna analiza medu v Sloveniji - gozdni med	201	Nekaj čebelarskih novic	42
Pelodna analiza medu v Sloveniji-kostanjev med	139	Čebelarska razstava v Italiji	263
Pelodna analiza vzorcev medu v Sloveniji, lipov med	76	Čebele pridelki kot turistični spominki	232
Rutar Romana Marinka Kregar, Drago Žitnik:		Kaj se dogaja z medecim skrzatom?	289
Pelodna analiza medu v Sloveniji	45	Med z grenkim priokusom	235
Pelodna analiza medu v Sloveniji - akacijev med	104	Nekaj o letošnji rekordni beri	233
Sajevec Stane:		Novica iz Italije	306
V spomin ob obletnici rojstva na prof. dr. Jožeta Riharja	146	Posvetovanje o čebelarskem turizmu	8
Senič Lidija:		Pri njih je kakovost na prvem mestu	299
Investicije v čebelarstvo pričakujemo nov razpis	16	Še o timolu	10
Seražin Boris:		Špolad Slavka Zdravko Ribnikar:	
Program kandidata za predsednika ČZS	97	Kratek povzetek zgodovine Čebelarskega društva Kranj	
Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v oktobru	259	od leta 1902 naprej	55
Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v aprilu	98	Kakšna bo v prihodnje pri nas čebelja paša?	321
Čebelarjeva opravila v AŽ-panju v februarju	34	Na obisku pri nas so bili finski čebelarji	331

Šuštersič Lado:

Kako smo lansko jesen zdravili čebele z oksalno kislino? . . . 3/5

Švigelj Jozef:

Ekскурzija na Slovaško . . . 2/37

Tavšak Slavica:

Bruno Kristof - sedemdeset let življenja in dela . . . 1/19

Tomec Anton:

Kmetijska inšpekcija opravi nadzor nad izvajanjem
uredbe 2005 . . . 9/2

Tome Tone:

IV. kongres Apiterapije v Passau . . . 1/183

Urban Mihael:

Med deluje močnej kot antibiotiki . . . 2/277

Uredništvo:

Problematika zaštite slovenskega medu je bila
na dnevnem redu zasedanja Državnega zbora
R Slovenije . . . 7/9

Vajda Ivan:

Pridobivanje nepovratnih sredstev evropske unije na področju
čebelarstva na področju čebelarstva . . . 2/257

Vraničar Novak Anita:

Veterinarski nasveti za september . . . 2/229

Zadavec Viktor:

Novogoriški čebelarji smo obiskali prijatelje . . . 9/1

VSEBINA SVETOVALCA 2006

Augustin Vlado:

Varroa destructor in indijska čebela Apis cerana . . . 4/III

Varroa destructor in indijska čebela (nadaljevanje) . . . 6/2

Voda in čebele . . . 6/III

Vizitka - najcenejše prodajno orodje . . . 11/III

Boštjan Noč:

Delu svetovalne službe na pot . . . 1/1

Kandolf Andreja:

Ostanki kumafosa v čebeljih pridelkih . . . 1/II

Registracija obratov pri VURS-u in ZIRS-u . . . 2/1

Označevanje čebeljih pridelkov in izdelkov . . . 2/1

Smernice dobrih higienskih navad v čebelarstvu
na načelih sistema HCCP so sprejete . . . 4/1

Skladiščenje čebeljih pridelkov . . . 5/III

Registracija čebelarskih obratov pri VURS-u . . . 6/1

Označevanje medu . . . 9/1

Vi sprašujete mi odgovarjamo . . . 10/IV

Poziv za zbiranje vzorcev medu . . . 11/1

Rezultati analizo ostankih akaricidov v medu pridelanem
v Sloveniji . . . 11/II

Kapun Marsik Jozica:

Priprava čebel na novo sezono . . . 2/III

Medovite poljsčine . . . 3/II

Klemenak Ada:

Obravnava čebelarske dejavnosti v zakonu o
dohodnini - ZDOH-1 . . . 5/1

Magdič Tanja:

Možnost vključevanja čebelarstva v turistično ponudbo . . . 1/II

Čebelarski krožki . . . 2/III

Pravočasno se pripravimo na javni razpis za sredstva EPD . . . 1/3

Vi sprašujete mi odgovarjamo . . . 6/IV

Definicija čebelarstva . . . 8/II

Kaj mora vsebovati račun . . . 8/II

Novi zakon o društvih . . . 8/III

Vi sprašujete mi odgovarjamo . . . 9/IV

Otroški bazar . . . 10/III

Trženje - čebelji pridelki moč narave . . . 10/III

Vodenje knjig za društva in čebelarje . . . 10/IV

Pomen embalaže pri prodaji . . . 11/IV

Obvestila . . . 11/IV

Papež Marjan:

Vprašanja in odgovori . . . 1/III

Naložbe iz sredstev EPD v kmetijska gospodarstva . . . 1/III

Dokončanje pašnih redov . . . 1/IV

Senič Lidija:

Spoštovane čebelarke spoštovani čebelarji . . . 1/1

Vnovična obravnava negativnih odločb . . . 1/1

Javni razpis za sofinanciranje mrež . . . 3/1

Status čebelarjev . . . 3/III

Snemanje oddaje raketa pod kozolcem . . . 3/IV

Obvestilo o izvajanju uredbe o odbiri in menjavi

čebeljih matice kranjske čebele v letu 2006 . . . 4/IV

Uveljavljanje normiranih stroškov . . . 4/IV

Pavšalna obdavčitev čebelarjev . . . 5/1

Škoda, ki jo povzroči rjavi medved . . . 5/II

Prodaja medu in davki . . . 5/IV

Navodila čebelarjem o oddajanju vlog in obrazcev . . . 6/1

Popis čebelnjakov . . . 8/1

Poročilo o izvajanju uredbe o menjavi matice

kranjske čebele . . . 10/II

Stopar Helena:

Predpakirani izdelki . . . 9/II, 10/1

mejo v več kot 90 odstotkih analiziranih vzorcev.

Fluvalinat v Sloveniji ni dovoljeno/registrirano sredstvo za zatiranje varoj. Z evropsko Uredbo Sveta (EGS) št. 2377/90 za fluvalinat ni predpisane najvišje dovoljene meje. Najvišja vsebnost fluvalinata v analiziranih vzorcih je bila 15 µg/kg ali 0,015 mg/kg. Vsebnost fluvalinata je bila pod mejo detekcije v 80 odstotkih analiziranih vzorcev.

Iz predstavljenih podatkov sledi, da se čebelarji, ki so

poslali med na analizo ostankov sredstev za zatiranje varoj (akaricidov) v medu, zavedajo kako pomembno je pridelati varen in kakovosten med. Ko kupec kupi med in druge čebelje pridelke, pričakuje, da je kupil zdravo, naravno in varno živilo. Da bi ostalo tako tudi vnaprej, pozivamo vse čebelarje, da se udeležijo usposabljanja na področju zatiranja varoj, ki v okviru iste uredbe poteka že tretje leto.

VIZITKA – NAJCENEŠJE PRODAJNO ORODJE

Vlado Auguštin

Že tisočletja povsod po svetu častijo med in druge čebelje pridelke kot dragocena živila živalskega izvora, ki jih čebele pripravljajo v taki obliki, da so primerne tudi za človeka. Ko kupec kupi med in druge čebelje pridelke, pričakuje, da je kupil zdravo, naravno in varno živilo.

Za čebelarje kot neposredne prodajalce čebeljih pridelkov je zelo pomembno, da znajo te dobrine svojim kupcem ustrezno predstaviti in jih tudi primerne ponuditi. To se najpogosteje dogaja na čebelarstvih razstavah in sejmih, saj so ti odlična možnost za promocijo čebeljih pridelkov in tudi lastnega čebelarstva. Da bi bili pri takšni promociji in prodaji še uspešnejši,

moramo veliko truda vložiti tudi v dejavnosti trženja. Eno izmed najcenejših prodajnih orodij je prav gotovo tiskana vizitka.

Tiskana vizitka je naša prva predstavitev morebitnim kupcem in ogledalo našega čebelarstva. Če je pravilno pripravljena in izročena ob pravem času, je lahko močno tržno orodje, saj veliko prispeva k uspešnemu vzpostavljanju stikov. Dobra vizitka naredi velik vtis, vzbudi zaupanje do njenega lastnika in željo po sodelovanju z njim. Prejemniku dvigne obrvi, ga spodbudi k podrobnemu pregledu obeh strani vizitke in k navezavi stika. Zavedajte se, da je vizitka stisk roke, ki ostane vašemu sogovorniku v spominu. Storite vse, da bo izžarevala vašo profesionalnost in usmerjenost k zadovoljevanju kupčevih želja.

Vizitka mora biti standardnih dimenzij, da jo je mogoče skupaj z drugimi hraniti v albumih, ter vsekakor v slovenščini. Na vizitki morajo biti vsi standardni podatki: ime, priimek, naziv, telefon, mobitel, naslov e-poste in seveda logotip ali zaščitni znak vašega čebelarstva. Poglavitne informacije na vizitki morajo biti jasne in čitljive, prejemnik jih mora zlahka najti. Ne podlegajte želji po kičastem oblikovanju, kajti če vizitka ne bo pregledna in čitljiva, tudi ne bo prebrana.

Neodpušljiva napaka je, če vse podatke stlačimo na sprednjo stran vizitke, hrbtno pa pustimo prazno. Hrbtna stran je idealna za kratek opis koristi od sodelovanja z vami ali za poziv k navezavi stika. Vizitka je prodajno orodje, podobno kot npr. oglas ali prodajna brošura. Ima svoj namen in tudi zanjo velja, da se ne bo zgodilo nič, če na njej ni poziva k akciji. Zato naj ne bo zgolj seznam kontaktnih podatkov, ampak naj vedno vsebuje tudi vabilo k navezavi stika.

Ob poglavitnih podatkih na sprednji strani pustite nekaj praznega prostora, tako da ti "zadihajo" oz. da so vidnejši in bolj poudarjeni. Če hočete predstaviti proizvodni program svojega čebelarstva, preselite večino prodajno naravnanih informacij na hrbtno stran, poglavitne kontaktne podatke pa zberite na

sprednji strani. Ne bojte se, da bo hrbtna stran ostala neopažena!

Vizitka mora biti že na prvi pogled privlačna, zato je priporočljivo, da je tiskana v barvah. Zaradi zdajšnje fotografske in računalniške tehnologije to ne bi smel biti niti prevelik strošek niti prevelik problem. Za vizitko uporabite debelejši in trdnější papir. Trdnost in teža vizitke namreč pri prejemniku ustvarita pomemben vtis. Kolikor težji bo papir, toliko boljši vtis bo naredila vizitka. Z oblikovalcem ali tiskarjem se posvetujte o uporabi kakovostnih lakov, plastifikaciji in zaobljenih vogalih. Izogibajte se uporabi vizitk iz tiskalnikov, saj so po večini občutljive že na dotik s potnimi prsti.

Vizitka je dokument, po katerem se nas bo porabnik zapomnil, zato moramo biti pri njeni vročitvi še posebej pazljivi. Pokažite spoštovanje do svoje vizitke, saj boste s tem pokazali, da spoštujete tudi samega sebe in svoje delo. Vizitko praviloma izročamo z obema rokama, ko se stoje predstavljamo. Ob tem razločno povejte svoje ime. Če ne najdete primerne priložnosti za izročitev vizitke nekemu, ki bi lahko bil zelo pomemben kupec, ga prosite za njegovo. Zelo verjetno vas bo vprašal, ali mu lahko tudi vi daste svojo.

V primerjavi z drugimi promocijskimi sredstvi je vizitka zelo poceni prodajno orodje. Med slabo in dobro vizitko ni pomembne razlike v ceni, velika razlika pa je v času, volji in ideji, ki jih namenite za pripravo njene vsebine. Vizitka sodeluje pri navezovanju stika in ustvarjanju prvega in najpomembnejšega vtisa. Želim vam, da bi pri izdelavi vizitke imeli čim bolj srečno roko, s tem pa tudi odlično promocijo vašega čebelarstva in dobro prodajo čebeljih pridelkov.

NOVI Zakon o dohodnini (ZDoh-2)

Obveščamo Vas, da je sprejet Novi zakon o dohodnini. Zakon je objavljen v Uradnem listu RS 117/2006 z dne 16. 11. 2006 in prinaša novosti tudi na področju čebelarstva! Več si lahko preberete na portalu Čebelarске zveze Slovenije ali pokličete Čebelarsko svetovalno službo.

OBVESTILO - SMERNICE

Čebelarje, ki so se že udeležili usposabljanja o Smernicah dobrih higienskih navad v čebelarstvu, obveščamo, da lahko obrazce, ki jih morajo izpolniti, če se sklicujejo na zgoraj omenjene Smernice, najdejo na spletni strani CZS (http://www.cebelsarska-zveza-slo.si/index.php?option=com_content&task=view&id=237&Itemid=58). Lahko pa pošljejo tudi elektronsko pošto na naslov: andreja.kandolf@cebelsarska-zveza-slo.si.

Predlagamo vam, da obrazce, ki so v gradivu smernic, skopirate, pišete na kopije, tiste v smernicah pa shranite, da jih boste lahko vsako leto znova kopirali.

CELJE 2007

Spoštovani čebelarji! Kar hitro se bo leto obrnilo in spet bo pred nami marec, ko navadno organiziramo državni čebelarski posvet. V želji, da bi bile vsebine na posvetu čebelarjem čim bolj aktualne, vas pozivamo, da sporočite svoje želje, potrebe, predloge, ideje o temah Čebelarski svetovalni službi, Andreji Kandolf ali vašemu terenskemu svetovalcu. Tel.: 01-729-61-33, 040-436-514, e-pošta: andreja.kandolf@cebelsarska-zveza-slo.si.

URADNE URE SVETOVALCEV: Andreja Kandolf, svetovalka za zagotavljanje varne hrane, uradne ure: tor., sre., pet. od 8–16. ure, tel.: 01 729 61 33, 040 436 514; **terenski svetovalci:** Vlado Augustin, uradne ure: pon. od 10–14. ure, tel.: 040 436 516, 07 306 02 36, e-pošta: vlado.augustin@amis.si; Jožica Kapun Marsik, uradne ure: pon. od 10–14. ure, tel.: 040 436 517, 02 548 16 39; Tanja Magdič, svetovalka za ekonomiko, uradne ure: pon. od 12–16. ure, tel.: 040 436 513; Lidija Senič, v.d. vodje ČSS, uradne ure: tor. od 12–16. ure, sre. od 8–14. ure, tel.: 040 436 515.

Priporočamo, da terenske svetovalce zaradi morebitne odsotnosti (dopust ali bolniška) pred obiskom pokličete.

Zaradi tega bodo pregledali 3336 družin, ki so jih letos v Avstraliji kupili čebelarji v tem delu Kanade.

Priladil: urednik J. M.

Vir : <http://www.honeycouncil.ca/users/folder.asp>

Zanimive čebelarske spletne strani

Kar veliko število čebelarjev že spremlja čebelarska

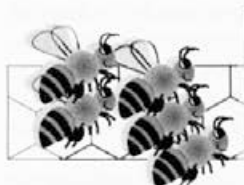
dogajanja po svetu in predvsem v Evropi po svetovnem spletu oz. internetu.

Tako si na naslovu www.apacame.org.br lahko ogledate eno izmed brazilskih čebelarskih spletnih strani, na naslovu www.biene-oesterreich.at pa se lahko seznaniš z novejšo avstrijsko čebelarsko spletno stranjo.

Zelo zanimiva in znana je tudi spletna stran

www.apiservice.com

Priladil: urednik J. M.

Iz društvenega življenja

SEDMO OCENJEVANJE MEDU V POMURJU

Lidija Matavž, predsednica ocenjevalne komisije

V okviru Čebelarske zveze društev Pomurja smo letos na našem območju izvedli že sedmo ocenjevanje medu. Udeležili so se ga 103 čebelarji iz vse Slovenije, pa tudi iz Hrvaške in Avstrije. Državna komisija je ocenila 180 vzorcev medu.

Največ, kar 62, je bilo vzorcev medu akacije, ki je značilna za naše območje.

Med preostalimi medovi so bili med hoje (14 vzorcev), gozdni med (33 vzorcev), cvetlični med (27 vzorcev), kostanjev med (34 vzorcev), med smreke (5 vzorcev), med lipe (4 vzorci) in med oljne repice (1 vzorec). Od 180 vzorcev sta bila izločena le dva vzorca.

Vzorci so bili laboratorijsko pregledani na vsebnost vode in elektroprevodnost. Glede vsebnosti vode naj povem, da je večina medov zelo kakovostna oziroma vrhunska.

Vse več čebelarjev namenja veliko pozornost zunanemu videzu, to je embalaži, etiketi in pravilni deklaraciji. Ponudba doma pridelanega medu je vsako leto boljša, tako da kupec lahko izbira med različnimi sortami medu in posega po kakovostnem medu.

Kakovost medu je poleg tehnoloških dejavnikov še vedno precej odvisna od naravnih razmer. Letos so morali čebelarji pravočasno iztočiti določeno sorto medu, da so na naslednji paši dobili razmeroma čist sortni med. Zaradi vlažne pomladi se je letos pojavljala hrastova mana in tudi

kakšne druge mane, ki jih nismo niti opazili. Zato so bili cvetlični medovi ponekod zelo temni in so bili po barvi podobni gozdnemu medu. Medenje se je letos podaljšalo vse do poznega poletja, to je do začetka septembra, tako da je bila letošnja letina medu razmeroma dobra.

Rezultati ocenjevanja:

zlato plaketo je prejelo 66 vzorcev medu, srebrno plaketo je prejelo 35 vzorcev medu, bronasto plaketo je prejelo 39 vzorcev medu, priznanje za udeležbo na ocenjevanju medu pa je prejelo 38 vzorcev medu.

Vse možne točke, to je 33 točk, je dosegel le en vzorec medu, in sicer vzorec akacije iz pašnega okoliša Goriška brda oz. iz Vipovž, last čebelarja g. Cvetka Komica, ki je prejel priznanje šampiona za akacijev med.

Največ zlatih plaket so prejeli medovi iz Pomurja (40), 26 vzorcev medu, ki so prejeli zlato plaketo, pa je iz drugih krajev Slovenije.

Slovesne podelitve plaket se je udeležil tudi poslanec Državnega zbora in predsednik odbora za kmetijstvo g. Alojz Sok, ki je vsakemu prejemniku plakete tudi osebno čestital. G. Sok je tudi sam čebelar in bo morda tudi sam kdaj poslal v ocenjevanje vzorce medu, ki ga pridelajo njegove čebele.

ŠESTDESET LET ČEBELARSKE TRADICIJE NA VRTNARSKI ŠOLI CELJE

Napisal učitelj in mentor čebelarskega krožka "Čebelica" Vrtnarska šola Celje

Trajče Nikoloski viš. pred. spec. dip. ing. agr. in hort.

Oktober 2006 je Vrtnarska šola slavila častitljivih 60 let uspešnega delovanja. Kot vzgojno-izobraževalna institucija je v svoji dolgoletni zgodovini veliko časa in truda med

drugim namenila tudi čebelarstvu. Vsa ta leta so na šoli namenjali čebelarstvu vso tisto pozornost, ki si jo čebelarstvo pravzaprav zasluži. Trditev dokazuje tudi doku-

mentacija, ki obstaja na Vrtnarski šoli in priča, da se na šoli s čebelarstvom res ukvarjamo polnih 60 let. Če upoštevamo dejstvo, da je ljubezen do čebel in čebelarstva med Slovenci globoko zakoreninjena, lahko čebelarstvo imenujemo tudi "poezija kmetijstva", to pa so gojili in jo še naprej gojijo tudi na Vrtnarski šoli Celje.

Čebelarstvih 60 let lahko razdelimo na dve obdobji. Prvih trideset let čebelarjenja na šoli je zaznamovalo več učiteljev, ki so se ukvarjali s čebelarstvom. V tem obdobju je bilo na tem področju tako veliko uspehov kot tudi neuspehov, pač primerno tedanjemu času. Pomembno pa je, da so predhodniki postavili trdne temelje za nadaljevanje tradicije naših pradedov in dedov, da s čebelami živijo v sožitju z naravo. Drugih trideset let je zaznamovalo nekaj kolegov, ki so skušali nadaljevati to lepo tradicijo, to pa jim je z večjimi ali manjšimi uspehi tudi uspelo.

Najpomembnejši mož v tem obdobju je bil učitelj in čebelar na šoli g. Janez Gril, ki je ob pomoči šolskega hišnika Jožeta Otorepca v šolskem parku postavil nov čebelnjak. Po njegovi upokojitvi so to delo nadaljevali drugi učitelji navdušenci, od šolskega leta 1998/99 naprej pa čebelarstvo na šoli vodi učitelj in čebelar Trajče Nikoloski.

Tega leta je začel na šoli delovati tudi čebelarski krožek, imenovan "Čebelica".

Utrinki iz življenja in dela čebelarskega krožka "Čebelica"

Čebelarski krožek ima svoj dolgoročni delovni načrt. Število njegovih članov je vsako leto večje, s tem pa se povečujejo tudi aktivnosti članov krožka. Ob vsakdanji skrbi za čebelje družine skrbijo tudi za urejeno okolico okoli čebelnjaka.

Naj na kratko opišem naše dejavnosti. Tradicija prenašanja čebelarskega znanja na mlajše generacije se v novejšem času nadaljuje tudi v čebelarskih krožkih na osnovnih in delno v zadnjem času tudi na srednjih šolah (kolikor mi je znano, je na srednjih strokovnih šolah za zdaj edini krožek Vrtnarske šole Celje, upam pa, da tako ne bo ostalo dolgo, saj na ta rekord nisem ponosen). Hvalevreden je zgleden primer sodelovanja med čebe-

larskim krožkom Vrtnarske šole Celje in čebelarskim društvom "Henrik Petermel" iz Celja. Znanje, ki ga dijaki dobijo v čebelarskem krožku, dopolnjeno z znanjem izkušenih čebelarjev v čebelarskem društvu, jim je v veliko oporo pri spoznavanju okolja in pomembnosti varstva narave, saj je čebela zelo občutljiva na vse spremembe v njenem okolju.

Čebele so že od nekdaj zveste spremljevalke življenja Slovencev.

Pisani cvetovi privabijo čebele in metulje. Le koga ne razveseli pogled na čebele in živopisne metulje, ki v šolskem parku letajo s cveta na cvet. Napačno je misljenje, da so medonosne čebele edini opraševalci cvetja, vsekakor pa so najpomembnejši. Pomembni opraševalci so tudi druge žuželke.

Na čebelarskih tekmovanjih, ki se jih udeležujemo vsako leto, dosegamo zavidljive rezultate v čebelarskem znanju, o tem pa pričajo vsa priznanja in diplome, ki smo jih prejeli.

Člani krožka z veseljem sodelujejo pri urejanju šolskega čebelnjaka in okolice, poleg tega pa pomagajo društvu pri zasajanju cvetličnih korit na balkonih in z urejanjem okolice njihovega čebelnjaka. Ena od članic krožka lepo slika in tako je naslikala že več kot dvajset panjskih končnic z znano tematiko. Z nekaterimi smo okrasili šolski čebelnjak, s preostalimi nameravamo okrasiti še društveni čebelnjak. Če so panjske končnice likovno preproste, pa so vsebinsko toliko bogatejše. Motivi na njih namreč prikazujejo vsa področja življenja našega podeželskega človeka v preteklosti.

Že četrto leto se je čebelarski krožek Vrtnarske šole Celje predstavil tudi na čebelarskem sejmu v Celju. Za razliko od prvega leta, ko smo se predstavili v pritličju, smo drugo leto dobili prostor v avli pred vhodom v Modro dvorano. Predstavitve je bila v vrtnarskem slogu.

Dijaki, ki so člani čebelarskega krožka, so letos na sejmu prvič prodajali sadike medovitih rastlin. Proti koncu sejma smo približno 300 neprodanih sadik podarili obiskovalcem sejma, ki so bili nad našo potezo bili prijetno presenečeni.

Številna udeležba čebelarjev na proslavi ob 60-letnici čebelarstva na Vrtnarski šoli Celje.

Priznanja, ki so jih osvojili člani krožka.

Šolski čebelnjak

(Foto: T. Nikoloski)

Zamisel o ustanovitvi drevesnice medovitih rastlin

Okolica šole je zelo lepo urejena in to nam je v ponos. V tako lepem okolju, bogatem z vsemi vrstami dreves, stoji tudi šolski čebelnjak, ki smo ga obnovili ob izdatni pomoči okoliških čebelarjev. Preurejenega je slovesno odprl (takratni) predsednik Čebelarke zveze Slovenije g. Lojze Peterle.

Kot mentor čebelarskega krožka sem med pogovori z izkušenimi čebelarji večkrat razmišljal o ustanovitvi drevesnice za medovite rastline v okviru Vrtnarske šole Celje.

Po tehtnem premisleku in na podlagi literature sem naredil seznam medovitih rastlin. Pri izdelavi seznama sem upošteval predvsem privlačnost rastlin za čebele in favnistični pomen drevja. Na podlagi tabele, ki prikazuje najviše ocenjene medovite rastline glede nabiranja nektarja in peloda, sem naredil seznam medovitih rastlin, ki bi jih gojili v naši drevesnici. Bilo je in je še veliko dela, rezultati pa se že kažejo na vseh področjih.

V Zborniku referatov 2005 je bil objavljen obširen članek o šolski drevesnici medovitih rastlin.

Tako je prišel tudi čas, ko smo lahko med, ki smo ga

pridelali, poslali tudi na tekmovanje. Tako je naš med lani jeseni (2005) na mednarodnem tekmovanju (sodeluje sedem držav) v Semiču v kategoriji cvetlični med osvojil prvo mesto ter prejel pohvalo in zlato priznanje. Letos smo na Gorenjskem prejeli že dve nagradi za lipov med. Uspeh pričakujemo tudi na drugih tekmovanjih. Vsa ta priznanja in diplome so za nas samo večja obveznost za še boljše delo z našimi čebelami. Pridelali smo tudi nekaj propolisa ter ga razdelili učiteljem na šoli. Izročili smo približno 40 l medu, ker pa smo točili trikrat, smo skupaj pridelali 120 l medu zelo dobre kakovosti (ekološko pridelan med). Naša cilja v prihodnosti sta predvsem rast in razvoj krožka. Naprej po zastavljeni poti k ciljem.

Omeniti moram še naše dobro sodelovanje s ČZ Slovenije. Ob Čebelarskem centru Slovenije na Brdu pri Lukovici urejamo učno medovito pot. O naših načrtih bi lahko razpredal še veliko, vendar to prepuščam piscu kronike ob proslavi 120-letnice obstoja čebelarskega krožka Vrtnarske šole Celje.

Naj svoj prispevek sklenem z zelo lepim slovenskim pregovorom: "Drevje, travniki in njive ne rodili bi sadu, če cvetja ne bi oprasile čebele pri nabiranju medu".

Šolski čebelnjak redno obiskujejo učenci iz drugih šol.

Odhod članov čebelarskega krožka na čebelarsko tekmovanje.

JAVNO POIZVEDOVANJE ZA ODDAJO POSLOVNIH PROSTOROV V NAJEM

Čebelarstva zveza Slovenije (ČZS) javno vabi morebitne ponudnike k oddaji ponudb za najem poslovnih prostorov za opravljanje gostinske, trgovske in agencijske dejavnosti v stavbi Čebelarstva zveze Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Ogled prostorov je mogoč vsak delovni dan od 8. do 10. ure po predhodni prijavi na tel.: 01 7296 100 (Anton Tomec).

Ponudbe morajo biti usklajene z namenskostjo prostorov in programom delovanja ČZS.

Javno poizvedovanje je odprto do 15. 12. 2006, prispelne ponudbe morajo biti naslovljene na ČZS, zapečatenne in označene s pripisom "Javno poizvedovanje".

Prispelne ponudbe so za ČZS neobvezujoče.

ČZS

JUBILEJNI TRIDESETI ČEBELARSKI POSVET IN ČEBELARSKA RAZSTAVA – CELJE 2007

Jubilejni trideseti državni čebelarski posvet in čebelarska razstava bosta v soboto in nedeljo, 17. in 18. marca 2007, na Celjskem sejmu v Celju, Dečkova 1. Posvet in razstava bosta potekala sočasno s sejmom FLORA. Razstavljalci lahko dobijo vse informacije o najemu razstavnega prostora po tel.: 03 54 33 206. Organizirali bomo tudi medeno tržnico.

ČZS in Celjski sejem

Izobraževanje metliških čebelarjev

Tone Pogačnik

V nedeljo, 26. oktobra, smo se metliški čebelarji srečali na našem rednem izobraževanju pri čebelnjaku Iztoka in Toneta Pogačnika v Dragomlji vasi. Predsednik društva in izkušen strokovnjak za zdravstveno varstvo čebel g. Vlado Augustin je svoje predavanje in praktični prikaz zdravljenja čebel proti varozi namenil zimskemu zatiranju varoj z oksalno kislino.

Vabilu so se odzvali skoraj vsi člani društva, to pa je dokaz njihove velike želje in potrebe po strokovnem izpopolnjevanju. Vsi člani se zavedajo, da bodo le z znanjem in strokovno usposobljenostjo ohranili zdrave in močne čebelje družine, saj je to prvi pogoj za dobro letino v prihodnjem čebelarskem letu. K temu je veliko pripomogel g. Augustin, ki v Čebelarskem društvu Metlika že dalj časa kar nekajkrat na leto pripravlja predavanja in praktične delavnice o zdravstvenem varstvu, tehnologiji čebelarjenja in pripravi čebeljih izdelkov. Tako so bila letošnja srečanja namenjena alternativnim metodam zatiranja varoj, zlasti z mravljinčno in oksalno kislino.

Po uvodnemu predavanju, v katerem je g. Augustin vse navzoče še posebej opozarjal na natančnost pri delu z oksalno kislino in osebno varnost, je sledil praktični prikaz zatiranja varoj v AŽ- in nakladnih panjih. Največ pozornosti je predavatelj namenil metodi kapanja, ki je pri nakladnih panjih zelo preprosta, nekoliko zahtevnejša pa je pri AŽ-panjih, pri katerih ne gre brez brizge s cevko in baterijske svetilke. Ta metoda je po njegovem najbolj priporočljiva, saj je pršenje dosti bolj zamudno, sublimacija pa je tudi zahtevnejša in nevarnejša.

Po predavanju smo vsem članom (pač glede na število njihovih panjev) razdelili v društvu pripravljeno

Udeleženci izobraževanja pred prevoznim čebelnjakom.

oksalno kislino. Tega smo bili veseli vsi, saj se tako gotovo ne bo zgodilo, da bi po zaslugi "visoke strokovne usposobljenosti podjetja, ki je pripravljalo koncentracijo oksalne kisline za prodajo," odmrlo veliko število čebeljih družin, kot se je zgodilo lani.

Gostitelj Tone Pogačnik je po uradnem delu vse navzoče na kratko seznanil s svojim čebelarstvom. Sam čebelarji predvsem z nizkonakladnimi panji, ima pa tudi nekaj AŽ-panjev, ki jih je predelal tako, da ima zadaj še osem satov na toplo stavbo. Veliko je bilo zanimanja za elektronsko tehniko, ki jo je izdelal g. Seražin iz Kranja, saj jo uspešno uporablja že nekaj let.

Na srečanjih metliških čebelarjev ne gre brez pogostitve, na kateri imajo glavno besedo domače kulinarične dobrote in metliška črna. Ob prijetnem kramljanju je čas hitro mineval, preden smo se razšli, pa nas je predsednik društva že povabil na prihodnje srečanje, na katerem nam bo g. Jože Sever iz sosednjega semiškega društva povedal, kako pripravimo pristno slovensko medico.

Izlet čebelarjev ČD Litija v Slovenske gorice in Prlekijo

Alojz Kavčič

V ČD Litija, ki združuje čebelarje iz Litije in Šmartna pri Litiji, je že dolgoletna tradicija, da ob koncu čebelarje sezone organiziramo izlet za čebelarje in njihove družinske člane. Po navadi izberemo tak kraj ali tako čebelarstvo, da bi bilo zanimivo za večino naših članov.

Sončno in toplo soboto, 2. septembra 2006, smo se z avtobusom odpeljali na severovzhod Slovenije. Najprej smo se ustavili na Zavrhu v Slovenskih goricah, kjer stoji

spomenik generalu Rudolфу Maistru, v bližnji hiši pa je tudi Maistrov muzej. V njem je prikazano življenje tega zaslužnega Slovenca, brez katerega bi bila Slovenija danes gotovo še manjša, verjetno kar za tretjino zdajšnjega ozemlja. Pot smo nadaljevali proti Gornji Radgoni, tam pa smo zavili desno v Prlekijo. Južno od Veržetja je vasica Krapje, v kateri stoji paviljonski čebelnjak osmerokotne oblike. Star je že več kot sto let, vendar ga je pokojni

čebelar Drago Šalamun obnovil in preuredil v čebelarski muzej. Tam sta nas pričakala Dragova hčerka Dragica in njen mož Jože. Razkazala sta nam muzej, v katerem so razstavljeni najrazličnejše čebelarsko orodje in različne vrste panjev, ki so jih uporabljali naši dedje. V muzeju je tudi nekaj slikovnega in pisnega gradiva, kot so stari čebelarski priročniki, stari izvodi Slovenskega čebelarja in čebelarska knjiga iz leta 1907. Ob čebelnjaku stoji lesena brunarica in v njej so nam gostitelji postregli s pijačo. Med klepetom smo zvedeli še več o njihovem čebelarstvu, saj jim je oče zapustil tudi prevozni avtobus s čebelami. Zaradi želje, da kulturna dediščina, ki jo je oče tako vztrajno zbiral in urejal, ne bi propadla, se je Dragica odločila, da bo prevzela skrb za muzej in čebele v avtobusu. Tudi mož Jože se je že privadil na čebelje pike, zato rad pomaga ženi pri čebelarskih opravilih. Pri Zavodu za narodno in kulturno dediščino Maribor je muzej zdaj zaščiten kot kulturni spomenik.

Naš drugi postanek je bil v Razkrižju. Obiskali smo kovaško delavnico in kovaški muzej, tam pa sta nas pričakala kovaški mojster Anton Horvat in njegova žena. V družini je kovaštvo že 150-letna tradicija. Tudi Anton želi ohraniti dediščino svojih prednikov, zato hrani staro

kovaško orodje. Obiskovalcem pokaže star način kovanja, izdelavo podkev in okrasnih predmetov, sami pa se lahko preizkusijo v kovanju žbljev. Antonov praded je bil izdelovalec sabelj za cesarski dvor. Ker mu predniki niso zapustili nobenega od teh izdelkov, se je odločil, da bo sam skoval kak meč. V Avstriji je našel literaturo z navodili za kovanje mečev. In mu je uspelo. Meče, ki jih je skoval, hrani v stekleni vitrini. Najbolj zlahen izdelek je 5 kg težek kraljevski meč, ki ga je koval kar 400 ur. Mojster Anton je prijeten sogovornik, saj zna poleg svoje stroke povedati veliko zanimivega o krajih in ljudeh v Prekiji. Nekateri se kar niso mogli posloviti od njega. Medtem pa smo se nekateri sprehodili do Ivanovega izvira. Veliko ljudi verjame v zdravilno moč vode iz tega izvira, saj naj bi pomagala k dobremu vidu in odpravi golšavosti. Številni si vodo natočijo v steklenice in jo odnesejo domov.

Izlet smo sklenili s kosilom v bližnji gostilni, v kateri smo dobro razpoloženi še nekaj časa posedeli ob prijetnem klepetu.

Polni lepih vtisov smo proti večeru zapustili Prekijo, deželo marljivih in gostoljubnih prebivalcev, ki znajo ohranjati kulturno in zgodovinsko dediščino, ki prikazuje življenje in delo pomurskega človeka v preteklosti.

Ob 60. obletnici ustanovitve Čebelarskega društva Poljčane

Na pobudo Antona Groska, kmeta s Stanovskega, so se 28. julija 1946 zbrali čebelarji Dravinjske doline (zdajšnjih krajevnih skupnosti Poljčane, Studence, Makole in Laporje) in s skupnimi močmi ustanovili Čebelarsko družino Poljčane, ta pa se je kmalu vključila v Čebelarsko podružnico Slovenska Bistrica.

Ustanovnih članov je bilo 24, skupaj pa so čebelarili v 287 AŽ-panjih, 9 AŽ-polovičarjih, 12 dunajčanih in 9 kranjčih, torej v 317 panjih oziroma povprečno z nekaj več kot 13 panji na člana.

Kot kaže število AŽ-panjev, so bili kot čebelarji napredni. Eden izmed članov je vlival AŽ- satnice, dva pa sta izdelovala panje. Srečevali so se v gostilni, in to vsako prvo nedeljo v mesecu, ta običaj pa se je ohranil še do danes. Vsi so plačevali članarino, ki je bila 100 din, vpisnino 10 din in naročnino za revijo "Slovenski čebelar" 40 din. Za predsednika je bil izvoljen Anton Grosek, za tajnika pa Karel Vizer. Nekateri so čebele prevažali na ajdovo pašo na Dravsko polje, in to sprva z vprego, pozneje pa tudi s traktorji. Pozneje so jih prevažali tudi na gozdno pašo na Pohorje. V družini oz. zdajšnjem društvu so ves čas skrbeli za napredno čebelarjenje in pomagali začetnikom, da so uspešno čebelarili, in to počnejo tudi danes. Posledica tega je, da na območju našega društva ni več čebelarjev nečlanov, še pred 40 leti pa so bili v večini.

Leta 1980 smo zgradili čebelarski dom, ki smo ga leta 2001 obnovili in ob njem postavili še paviljonček, v katerem gojimo društvene čebele. Med drugim smo si priskrbeli tudi prapor. Članstvo v društvu smo povečali še z ustanovitvijo zeliščarskega krožka, ki šteje približno 30 članov. Za park in okolico čebelarskega doma zdaj skrbimo skupaj. Nekako 22 članov čebelarji z AŽ-panji in s Kirarjevimi panji, vsak pa goji več kot 16 čebeljih družin.

V obdobju delovanja društva je bilo na njegovem čelu pet predsednikov: ANTON GROSEK je bil predsednik 13 let, FRANC AHČIN sedem let, JOŽE BREČKO trideset let, zadnjih deset let pa je predsednik društva FRANC TOMAŽIČ. Zasluge za dobro ohranjen čebelarski arhiv pa moramo pripisati tajnikom KARLU VIZERJU, IGNAČU LAMPRETU in VINKU PEKOVŠKU, ki arhiv ureja še danes. Med člani sta tudi dva jubilarja, ki čebelarita že več desetletij. To sta JOŽE BRGLEZ, ki čebelarja že 60 let, in JOŽE BREČKO, ki čebelarja kar 64 let. Umrle člane oz. tiste, ki odidejo iz kakršnega koli drugega razloga, do zdaj po večini uspešno nadomestimo z mlajšimi, kljub temu pa je večina naših članov še vedno starejših.

Naše čebelarsko društvo tudi redno sodeluje z drugimi društvi v svoji okolici.

Zapis pripravil **Jože Brečko**

SKLEPI DESETE REDNE SEJE UPRAVNEGA ODBORA ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE

Sejo, ki je bila **17. oktobra 2006** v prostorih Čebelarke zveze Slovenije, je vodil podpredsednik UO g. Rajko Kalister. Ta je najprej pozdravil navzoče ter ugotovil, da je upravni odbor sklepčen. Ob tem je povedal, da je obravnava 4. točke umaknjena z dnevnega reda seje UO. Na predlog tajništva je predlagal dopolnitev predloga sklepa št. 163, tako da na delovno mesto svetovalke-specialistke za zagotavljanje vame hrane zaposli go. Andrejo Kandolf. Nato je predlagal dnevni red 10. seje upravnega odbora Čebelarke zveze Slovenije:

1. Sprejete predloga dnevnega reda 10. redne seje, pregled zapisnikov, potrditev in poročilo o izvajanju sklepov 9. redne ter 9. in 10. pisne seje upravnega odbora.

2. Obravnava in sprejete poročila o poslovanju Čebelarke zveze Slovenije v obdobju od 1. 1. do 31. 8. 2006.

3. Obravnava in sprejete poročila o izvedbi ukrepov iz Uredbe o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji za leto 2006.

4. Obravnava in sprejete dopolnitev Pravilnika o pravicah, obveznostih in odgovornostih delavcev strokovno-administrativne službe ČZS.

5. Obravnava predloga in sprejete sklepa o zaposlitvi delavcev svetovalne službe v čebelarstvu.

6. Obravnava in sprejete akcijskega načrta priprave programov za izvajanje Uredbe o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji za leto 2007.

7. Obravnava in sprejete odločitev o spremembi pristopa k zaščiti slovenskega medu.

8. Imenovanje novih članov uredniškega odbora.

9. Uskladitev osnovnih plač delavcev z določili 5. člena nove kolektivne pogodbe (Ur. l. RS, št. 76/06).

10. Investicije v opremo v Čebelarski zvezi Slovenije.

11. Razrešitev dozdajšnjega in imenovanje novega predstojnika Šole čebelarjenja Antona Janše pri ČZS.

12. Sprejete Čebelarskega društva Oplotnica v polnopravno članstvo Čebelarke zveze Slovenije.

13. Sprejete sklepa o podelitvi licence za preglednika za med g. Francu Tratjaku (ČD Beltinci).

14. Sprejete sklepa o podelitvi odličja Antona Janše I. stopnje Čebelarskemu društvu Sentjur pri Celju ob 100-letnici njegovega delovanja.

15. Razno:

- napotitev ge. Barbare Zajc na izobraževanje za računovodkinjo,

- praznovanje petega slovenskega čebelarskega praznika v letu 2007.

Predlagal je tudi, da UO ČZS zaradi navzočnosti predstavnice MKGP ge. Vlaste Grašek najprej obravnava 7. točko dnevnega reda. Navzoči so se s predlogom strinjali.

Na seji so bili sprejeti naslednji sklepi:

Sklep št. 158: Upravni odbor Čebelarke zveze Slovenije sprejema predlog dnevnega reda 10. redne seje in dopolnitev predloga sklepa št. 163.

Sklep št. 161: Upravni odbor Čebelarke zveze Slovenije sprejema poročilo o izvedbi ukrepov iz Uredbe o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji za leto 2006.

Predlagani sklep št. 164 k četrti točki ni bil sprejet.

K peti točki je bil sprejet

sklep št. 163: Upravni odbor Čebelarke zveze Slovenije je sklenil, da v skladu s Programom svetovalne službe v čebelarstvu za obdobje od 1.

11. 2006 do 31. 8. 2007 sprejme za čas izvajanja tega programa v redno delovno razmerje za določen čas (od 1. 11. 2006 do 31. 8. 2006) s polnim delovnim časom 40 ur na teden naslednje delavce svetovalne službe v čebelarstvu:

1. go. Lidijo Seniĉ - na delovno mesto vodje svetovalne službe v čebelarstvu;

2. g. Vladimirja Augustina - na delovno mesto svetovalca-specialista za tehnologijo čebelarjenja;

3. go. Tanjo Magdiĉ - na delovno mesto svetovalke-specialistke za ekonomiko čebelarjenja;

4. go. Andrejo Kandolf - na delovno mesto svetovalke-specialistke za zagotavljanje vame hrane.

K šestimi točkami dnevnega reda je bil sprejet:

sklep št. 164: Upravni odbor Čebelarke zveze Slovenije imenuje naslednje člane projektne odbora ter vodje projektov za pripravo Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2005-2007 za leto 2007:

Člani projektne odbora:

- g. Boštjan Noĉ, predsednik projektne odbora in koordinator izvajanja ukrepov;

- g. Franc Šivic, član projektne odbora;

- g. Anton Tomec, član projektne odbora.

Vodje projektne odbora:

- g. Marko Pumat (ukrep 2 - tehniĉna pomoĉ čebelarjem);

- ga. Lidija Seniĉ (ukrep 2 - svetovalna služba v čebelarstvu);

- g. Vlado Augustin (ukrep 3 - usposabljanje na področju zatiranja varoj);

- g. dr. Aleš Gregorc (ukrep 4 - racionalizacija premestitev čebel in (ukrep 5 - obnavljanje čebeljega fonda);

- g. Milan Megliĉ (ukrep 6 - kakovost medu in ukrep 7 - aplikativne raziskave in čebelarstvu).

Izvedbo prevzame vodja svetovalne službe v čebelarstvu ga. Lidija Seniĉ.

Člani UO so k deveti točki dnevnega reda sprejeli:

sklep št. 165: Na pobudo Upravnega odbora Čebelarke zveze Slovenije bo pri MKGP sprožen postopek za priznanje geografske oznake "Slovenski med". V komisijo za izvedbo naloge so bili imenovani g. Rajko Kalister, g. Milan Megliĉ, g. Silvo Posl, g. Pavle Zdešar in g. Andrej Sever.

Sklep št. 166: Upravni odbor Čebelarke zveze Slovenije namesto dozdajšnjih članov uredniškega odbora Slovenskega čebelarja g. Vladimirja Augustina in g. Lidije Seniĉ imenuje v uredniški odbor g. Boruta Preinfalka in g. Tomaža Škorjanc.

Sklep št. 167: Upravni odbor Čebelarke zveze Slovenije sklene, da je treba delavcem ČZS zaradi uskladitve osnovnih plač delavcev z določili 5. člena nove kolektivne pogodbe k obstojeĉim toĉkam za izračun plač pristeti 17 toĉk.

Sklep št. 168: Upravni odbor Čebelarke zveze Slovenije sklene, da bodo na podlagi delovnega in finanĉnega načrta ČZS za leto 2006 v okviru postavke investicijskih vlaganj v opremo ČZS izvedene investicije v opremo v višini 1.604.831,29 SIT.

Sklep št. 169: Upravni odbor Čebelarke zveze Slovenije sklene, da je z dnem sprejetja tega sklepa s položaja predstojnika Šole čebelarjenja Antona Janše razrešen g. Anton Rozman ter za predstojnika Šole čebelarjenja Antona Janše imenovan g. Anton Grebensek. Dolžnosti in pravice predstojnika Šole čebelarjenja Antona Janše so opredeljene v Pravilniku o

delovanju Šole čebelarjenja Antona Janše. Naloge vršilca dolžnosti predstojnika Šole čebelarjenja Antona Janše so vrednotene enako kot delo predsednikov komisij UO ČZS.

Sklep št. 170: Upravni odbor Čebelarске zveze Slovenije sklene, da Čebelarско društvo Oplotnica z dnem sprejetja tega sklepa postane polnopravni član Čebelarске zveze Slovenije.

Sklep št. 171: Upravni odbor Čebelarске zveze Slovenije sklene, da g. Francu Tratnjaku podeli licenco za preglednika za med v sistemu kontrolirane pridelave slovenskega medu (KBZ).

Sklep št. 172: Upravni odbor Čebelarске zveze Slovenije sklene, da Čebelarскому društvu Šentjur pri Celju ob 100-letnici njegovega delovanja podeli odličje Antona Janše I. stopnje.

Sklep št. 173: Upravni odbor Čebelarске zveze Slovenije sklene, da zaradi potreb delovnega procesa napoti go. Barbaro Zajc na izobraževanje za računovodjo. Solnino za šolsko leto 2006/2007 v višini 330.000 SIT bo plačala Čebelarסקa zveza Slovenije, poleg tega pa ji bo za pripravo oziroma opravljanje izpitov odobrila 20 delovnih dni študijskega dopusta.

Sklep št. 174: Upravni odbor Čebelarске zveze Slovenije sklene, da bo Čebelarסקa zveza Slovenije podprla čebelarje, ki so izgubili čebelje družine zaradi suma zastrupitve, in jim omogočila tudi pravno pomoč pooblaščenih odvetniških pisarn.

Deseta redna seja upravnega odbora ČZS je bila končana ob 20.30.

Po zapisniku pripravil urednik **Janez Mihelič**.

VABILO NA SPOMINSKO SLOVESNOST

Čebelarji 7. decembra praznujemo god našega zavetnika sv. Ambroža. Ker je prav, da se na ta dan spominjamo tudi naših prijateljev čebelarjev, ki jih ni več med nami, vas vabimo, da se udeležite spominske slovesnosti s sv. mašo. Ta bo v četrtek, 7. decembra 2006, ob 16. uri, pred kapelo sv. Ambroža na Brdu pri Lukovici. Naše srečanje bomo posebej posvetili spominu na pokojnega dr. Janeza Poklukarja.

Če bo vreme slabo, bo slovesnost v farni cerkvi na Brdu pri Lukovici.

UO ČD Lukovica in Mengeš

ČLANARINA ČZS ZA LETO 2007

Upravni odbor Čebelarске zveze Slovenije je na svoji 11. redni seji, 20. NOVEMBRA 2006, sprejel sklep šte. 179 o članarini ČZS za leto 2007. Članarina ČZS za leto 2007 skupaj z naročnino za revijo Slovenski čebelar in s čebelarskim koledarjem za leto 2007 je **8.627,04 SIT oz. 36,00 EUR za člana**.

Znižana članarina za člane, ki so izpolnili 80 let starosti je **4.792,80 SIT oz. 20,00 EUR**, za člane čebelarskih krožkov **3.594,60 SIT oz. 15,00 EUR**, za čebelarje-invalida I. je **4.792,80 SIT oz. 20,00 EUR**, članarina po 12. členu Pravil ČZS za družinske člane (čebelarje, ki živijo v skupnem gospodinjstvu) pa znaša **2.396,40 SIT oz. 10,00 EUR**, vendar brez naročnine na revijo Slovenski čebelar. Za nove člane je članarina **3.594,60 SIT oz. 15,00 EUR** (društvo lahko posamezniku zaračuna polno članarino in razliko obdrži zase, to pa je stvar dogovora društva in posameznika).

Blagajnikom bomo v začetku meseca decembra poslali seznime članov, čebelarski koledar pa bodo društva lahko prevzela predvidoma na sedežih območnih čebelarskih zvez ali na Čebelarski zvezi Slovenije, na Brdu pri Lukovici v drugi polovici decembra.

Članom ČZS omogočamo še naslednje ugodnosti:

- pravico do enega brezplačnega oglasa v naši reviji,
- do 10 odstotkov popusta v skoraj vseh čebelarskih trgovinah.

Blagajnike oziroma vodstva čebelarskih društev prosimo, da najpozneje do konca januarja 2007 zberejo članarino in jo nakažejo na transakcijski račun ČZS, št. 18300-0013332037. V okence sklic na št. obvezno vpišite šestmestno šifro vašega društva.

Naročnina za naročnike revije Slovenski čebelar (nečlane) za leto 2007 je 10.304,52 SIT oz. 43 EUR oz. 55,10 USD.

Blagajnikom in vodstvom čebelarskih društev se zahvaljujemo za njihovo požrtvovalno delo.

Upravni odbor ČZS

VABILO

Čebelarסקa zveza Slovenije in Turistična zveza Slovenije organizirata že tretje posvetovanje o čebelarskem turizmu. Posvetovanje bo 2. decembra 2006 ob 10. uri na sedežu naše organizacije na Brdu pri Lukovici.

Tema tokratnega srečanja bo na priporočilo prof.dr. Janeza Bogataja **Čebelji pridelki kot turistični spominki Slovenije**.

Dnevni red posvetovanja, ki ga bo vodil Franc Šivic, predsednik komisije za čebelarski turizem pri ČZS, pa je:

1. Odprtje razstave umetniških kreacij iz pigmentiranega čebeljega voska avtorice Maje Šobar.
2. Franc Šivic: Kaj lahko slovenski čebelarji pokažemo turistom.
3. Vesna Kalister: Utrinki čebelarstva slovenske Istre.
4. Jana Potokar in Neva Janežič: Razvoj embalaže medu v Medexu.
5. Malči Božnar: Med kot turistični spominek v Čebelarstvu Božnar.
6. Vlado Pušnik: Pomen dobre embalaže za čebelje pridelke.
7. Marjan Starc: Pomen spominkov v našem turizmu.

Na letošnje posvetovanje vabimo poleg čebelarjev, ki jih ta tema zanima, predvsem turistične delavce, jih bomo seznanili z bogato izbiro čebeljih pridelkov in možnostjo njihovega vključevanja v turistično ponudbo Slovenije.

Udeleženci si bodo lahko ogledali tudi priložnostno razstavo medu in medenih pižav v privlačni embalaži.

Franc Šivic, podpredsednik ČZS

ČZS

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE — PRO ZA KRANJSKO ČEBELO

Brdo pri Lukovici 8; 1225 Lukovica

LETNI PROGRAM USPOSABLJANJA ČEBELARJEV V LETU 2007 POVABILO ČEBELARJEM ZA UDELEŽBO V PROGRAM USPOSABLJANJA

Letni program usposabljanja čebelarjev v letu 2007 je pripravljen na podlagi Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2005–2007 in Uredbe o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2005–2007 za leto 2007 (Ur. l. RS, št. 112/06) ter Letnega programa usposabljanja čebelarjev za leto 2007. Usposabljanje čebelarjev po tem programu je za čebelarje, **ki so registrirani** v skladu s predpisom, ki ureja registracijo čebelnjakov, **brezplačno**.

Temeljni cilj programa usposabljanja v čebelarstvu v letu 2007 izhaja iz Ciljev Programa ukrepov 2005–2007, ki so:

- a) izboljšanje proizvodne tehnologije,
- b) izboljšanje izobrazbene strukture čebelarjev,
- c) dostopnost usposabljanja vsem čebelarjem, **ki so registrirani v skladu s predpisom, ki ureja registracijo čebelnjakov** ne glede na njihovo starost, kraj čebelarjenja in obseg čebelarjenja.

Ciljne skupine

Program usposabljanja čebelarjev v letu 2007 namenjamo širokemu krogu čebelarjev, razporejenih v štiri interesne ciljne skupine:

- a) čebelarjem – začetnikom, ki čebelarijo z manjšim številom čebeljih družin (do 15);
- b) čebelarjem, ki čebelarijo več let in nameravajo čebelarstvo razširiti in čebelariti z večjim številom čebeljih družin (do 40);
- c) čebelarjem, ki čebelarijo že več let in nameravajo svoje čebelarstvo razširiti in posodobiti ter čebelariti z večjim številom čebeljih družin (več kot 40);
- č) čebelarjem, ki načrtujejo svoje čebelarstvo organizirati kot čebelarski obrat z več kot 100 čebeljimi družinami ter ga nameravajo opremiti s sodobno tehniko, uvajati sodobno tehnologijo in vstopiti na tržišče čebeljih pridelkov in izdelkov.

V skupini za teoretično usposabljanje mora biti od štiriindvajset do dvaintrideset udeležencev, na delavnicah/vajah od dvanajst do šestnajst udeležencev in pri usposabljanju z delom od pet in deset udeležencev.

PREGLED PODROČIJ IN TEMATSKIH SKLOPOV USPOSABLJANJA, KI SI JIH LAHKO IZBERETE:
(Obkrožite jih v prijavnici)

A) TEHNOLOGIJA ČEBELARJENJA Z RAZLIČNIMI SISTEMI

A1	Uvod v tehnologijo čebelarjenja - pregledno o sistemih
A2	Tehnologija čebelarjenja z listovnimi panji
A3	Tehnologija z različnimi prostorskimi izpeljankami v listovnih panjih
A4	Tehnologija čebelarjenja s tri-etažnim listovnim panjem
A5	Tehnologija čebelarjenja s plitvim nakladnim panjem
A6	Tehnologija čebelarjenja z nakladnim LR-panjem
A7	Čebelje paše in značilnosti pašnih virov
A8	Prevozi čebel

B) VZREJA ČEBELJIH MATIC IN ČEBELJIH DRUŽIN

B1	Izbrana poglavja iz biologije čebel
B2	Bolezni in zdravstveno varstvo čebel
B3	Vzreja čebeljih družin
B4	Vzreja čebeljih matic

D) IZBOLJŠANJE KAKOVOSTI ČEBELJIH PRIDELKOV

D1	Čebelji pridelki - tehnološka razsežnost
D2	Čebelji pridelki - rezultat dejavnosti
D3	Čebelji pridelki - kakovostno in varno živilo

E) USPOSABLJANJE ZA PRODAJO NA TRGU

E1	Čebelji pridelki - tržno blago
E2	Ekonomika pridelave in predelave čebeljih pridelkov
E3	Trženje čebeljih pridelkov

NU) NAČINI USPOSABLJANJA STROKOVNIH DELAVCEV

NU1	Usposabljanje strokovnih delavcev
-----	-----------------------------------

PREGLED PODIZVAJALCEV, KRAJEV IN NAČRTOVANIH PODROČIJ USPOSABLJANJA

<i>Izvajalka usposabljanja</i>	<i>Organizator oz. koordinator usposabljanja</i>	<i>Kraj usposabljanja</i>	<i>Naslov področja in obseg usposabljanja</i>
Čebelarstva zveza Slovenije - PRO	Organizator: ga. Lidija Senič tel.: 01 7296 110 faks: 01 7296 132 GSM: 040 436 515	Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica	A - 4 ČE B - 4 ČE D - 5 ČE E - 2 ČE NU - 11 ČE
		Celotno območje Slovenije	D - 15 ČE
	Koordinator: G. Marko Purnat GSM: 041 791 231	Mozirje	A - 2 ČE B - 2 ČE D - 1 ČE E - 2 ČE
			A - 3 ČE B - 2 ČE D - 2 ČE E - 1 ČE
	Koordinator: g. Trajče Nikołoski GSM: 041 521 525	Celje	A - 1 ČE B - 1 ČE D - 1 ČE E - 1 ČE
			A - 2 ČE D - 3 ČE E - 2 ČE
	Koordinator: ga. Marjeta Sušnik tel.: 02 821 73 00 GSM: 041 624 866	Ravne na Koroškem	A - 1 ČE B - 2 ČE
			A - 1 ČE B - 1 ČE D - 1 ČE E - 1 ČE
	Koordinator: ga. Jožica Kapun Maršik GSM.: 040 436 517	Pomurje	A - 2 ČE B - 1 ČE
			A - 1 ČE B - 2 ČE
	Koordinator: ga. Barbara Miklavčič GSM: 031 546 444	Nova Gorica	B - 3 ČE E - 2 ČE
			A - 1 ČE B - 2 ČE
	Koordinator: g. Vincenc Petruna tel.: 07 305 16 12	Črnomelj	A - 2 ČE B - 1 ČE
			A - 1 ČE B - 2 ČE

<i>Podizvajalec usposabljanja</i>	<i>Organizator usposabljanja</i>	<i>Kraj usposabljanja</i>	<i>Naslov področja in obseg usposabljanja</i>
Čebelarstva zveza Slovenije - Šola čebelarjenja Antona Janše	Organizator: g. Anton Grebenšek tel.: 01 7296 100 faks: 01 7296 132 GSM: 041 796 391	Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica	A - 10 ČE B - 10 ČE
Čebelarstva zveza društev Maribor	Organizator: ga. Jana Pušnik Pokrivač tel.: 02 331 80 10 GSM: 051 348 426 faks: 02 331 80 10	Maribor	A - 8 ČE B - 6 ČE D - 5 ČE E - 6 ČE
Zavod za turizem in kulturo Žirovnica	Organizator: g. Janez Dolžan GSM: 040 201 929	Žirovnica Škofja Loka	A - 10 ČE B - 11 ČE D - 1 ČE E - 3 ČE
Kmetijska šola Grm Novo Mesto	Organizator: ga. Lucija Gradišar Tel.: 07 39 34 719 GSM: 041 443 810	Novo mesto	A - 2 ČE B - 5 ČE E - 1 ČE

Podizvajalci usposabljanja čebelarjev bomo vse prijavljene kandidate (po prejetih prijavnica) obveščali o konkretnih vsebinah in času izvajanja na krajevno običajen način. Informacije o posameznih usposabljanjih bodo vsak mesec objavljene na spletni strani Priznane rejske organizacije za kranjsko čebelo in v reviji Slovenski čebelar. Priloženo prijavnico pošljite na naslov organizatorja/ koordinatorja na območju, na katerem se želite usposabljati in to do 14. 12. 2006. *

Informacije o predvidenih usposabljanjih v času od 10. 12. 2006 do 10. 1. 2007:

(A1) Uvod v tehnologijo čebelarjenja - pregledno o sistemih:

- Brdo pri Lukovici 8, Lukovica (organizator: g. A. Grebenšek): 12. 12. in 13. 12. 2006 ob 16. uri

(A3) Tehnologija z različnimi prostorskimi izpeljankami v listovnih panjih:

- Brdo pri Lukovici 8, Lukovica (organizator: g. A. Grebenšek): 16. 12. 2006 ob 9. uri

(A4) Tehnologija čebelarjenja s trietažnim listovnim panjem

- Brdo pri Lukovici 8, Lukovica (organizator: g. A. Grebenšek): 06. 1. 2007 ob 9. uri

(B1) Izbrana poglavja iz biologije čebel:

- Brdo pri Lukovici 8, Lukovica (organizator: g. A. Grebenšek): 10. 1. 2007 ob 16. uri

(D3) Čebelji pridelki - kakovostno in varno živilo:

- Restavracija pri Križniču, Kanal Brda (koordinator: N. Bajt (041 508 780): 11. 12. 2006 ob 16. uri

- OŠ Dobrovlje, Dobrovlje (koordinator: B. Plesničar (040 320 005): 15. 12. 2006 ob 16.30 uri

- Kmetijsko gozdarski zavod Ptuj, Ptuj (koordinator: M. Pihler (040 653 996): 19. 12. 2006 ob 16. uri

- Restavracija Gaj, Mozirje (koordinator g. M. Purnat) : 21. 12. 2006 ob 16. uri

(NU) Usposabljanje strokovnih delavcev:

- Čebelarski center, Brdo pri Lukovici (organizator ga. L. Senič): 13. 12. 2006 ob 8. in 14. uri

ČZS-PRO si pridružuje pravico do sprememb terminov in krajev usposabljanj. Spremembe bodo objavljene na spletni strani ČZS.

ČZS

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE

ČZS - PRO za kranjsko čebelo
 Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica
 Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
 in Skladi Evropske unije

ČEBELARSKA ZVEZA SLOVENIJE - PRO
 Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica
IZVEDBENI PROGRAMI USPOSABLJANJA
V PROGRAMU USPOSABLJANJA ČEBELARJEV

Uredba - 2007
 o izvajanju Programa ukrepov na področju čebelarstva v Republiki Sloveniji v letih 2005–2007 za leto 2007
 2. tehnična pomoč čebelarjem; usposabljanje v čebelarstvu (8. člen)

PRIJAVA V PROGRAM USPOSABLJANJA ČEBELARJEV 2007

Ime in priimek:		Številka vpisnice:**
STALNO BIVALIŠČE		
Kraj, ulica, hišna številka:	Številka pošte:	Pošta:
Telefon:	Čebelarско društvo:	Oznaka in številka čebelnjaka:
VPISATI SE ŽELIM V IZVEDBENI PROGRAM: (Obkrožite oznako tematskega(ih) sklopa(ov):		
A1 - Uvod v tehnologijo čebelarjenja - pregledno o sistemih A2 - Tehnologija čebelarjenja z listovnimi panji A3 - Tehnologija z različnimi prostorskimi izpeljankami v listovnih panjih A4 - Tehnologija čebelarjenja s trietažnim listovnim panjem A5 - Tehnologija čebelarjenja s plitvim nakladnim panjem A6 - Tehnologija čebelarjenja z nakladnim LR-panjem A7 - Čebelje paše in značilnosti pašnih virov A8 - Prevozi čebel B1 - Izbrana poglavja iz biologije čebel B2 - Bolezni in zdravstveno varstvo čebel B3 - Vzreja čebeljih družin B4 - Vzreja čebeljih matic D1 - Čebelji pridelki - tehnološka razsežnost D2 - Čebelji pridelki - rezultat dejavnosti D3 - Čebelji pridelki - kakovostno in varno živilo E1 - Čebelji pridelki - tržno blago E2 - Ekonomika pridelave in predelave čebeljih pridelkov E3 - Trženje čebeljih pridelkov		
Izpolni skrbnik glavnega projekta		Podpis kandidata
Kraj datum:	Evidencial:	Podpis odgovorne osebe:

ČZS - PRO - Izjavljamo, da bomo osebne podatke uporabljali izključno za potrebe programov

Pojasnilo: Časovna enota (ČE) je načrtovana enota v obsegu 6 ur. V okviru te enote podizvajalci oblikujejo svoje izvedbene programe po tematskih sklopih v načrtovanem obsegu in oblikah usposabljanja čebelarjev.

* Čebelarji se lahko prijavijo tudi na skupinsko prijavnico pri predsednikih ČD. Skupinska prijavnica je objavljena na spletni strani Čebelarске zveze Slovenije (<http://www.cebelska-zveza-slo.si>). Izpolnjeno skupinsko prijavnico naj predsedniki ČD pošljejo na naslov organizatorja/koordinatorja usposabljanja.

** Izpolni organizator

NASLOVI ORGANIZATORJEV / KOORDINATORJEV:

Anton Grebenšek, Čebelarška zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica,
 Lidija Senič, Čebelarška zveza Slovenije, ČSS, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica,
 Vincenc Petruna, Srednja šola Črnomelj, Kidričeva 18a, 8340 Črnomelj,
 Marjeta Sušnik, Na produ 38, 2391 Prevalje,
 Marko Purnat, Aškerčeva 22, 3330 Mozirje,
 Trajče Nikoloski, Vrtnarska šola Celje, Ljubljanska cesta 97, 3000 Celje,
 Jožica Kapun, Mirna ulica 14, 9000 Murska Sobota,
 Ciril Vidrih, Vrtna ulica 7, 1381 Rakek,
 Lucija Gradišar, Srednja kmetijska šola Grm Novo mesto, 8000 Novo mesto,
 Barbara Miklavčič, Srednja poklicna in zivilska šola, Ulica padlih borcev ON, 5000 Nova Gorica,
 Janez Dolžan, Zavod za turizem in kulturo Žirovnica, Žirovnica 14, 4274 Žirovnica
 Jana Pušnik Pokrivač, Čebelarška zveza društev Maribor, Streliška c. 150, 2000 Maribor

PRODAM DB panje z izdelanim satjem a brez čebel za 10.000 SIT komad. Lahko tudi zamenjam panje za med, inf. 041 822 366.

PRODAM točilo na 4 sate, pet posod za med, tri iz aluminija in dve pocinkani s pokrovi in s pipami, inf. 07 30 53 848 zvečer.

PRODAM lipove satnike (zbiti ali nezbiti, vrtani), inf. 041 271 530.

PRODAM akacijev, gozdni in kistanjev med v kozarcih, inf. 05 30 35 492.

PRODAM razne sorte medu, inf. 01 78 75 309.

PRODAM dvesto kilogramov mešanega gozdnega medu v kozarcih, inf. 01 78 78 635.

*Čebelarjem čestitamo ob 7. decembru,
prazniku zavetnika čebelarjev
sv. Ambroža.*

*Vsem čebelarjem želimo tudi vesel in
blagoslovljen božič.*

ČZS V čebelarstvu Jožeta Herbaja iz Nedelice izdelujejo iz voska lepe okraske za božična drevesca.

RAZPIS NADOMESTNIH VOLITEV PREDSEDNIKA ČEBELARSKE ZVEZE SLOVENIJE

Slovenske čebelarje obveščamo, da je predsednik Čebelarске zveze Slovenije g. Franc Čebulj 20. 11. 2006 podal pisno izjavo o prenehanju opravljanja funkcije predsednika ČZS.

Zato je upravni odbor ČZS v skladu z določili 22. in 25. člena Pravil ČZS na svoji 11. redni seji, 20. 11. 2006, sprejel sklep štev. 184 o razpisu nadomestnih volitev za predsednika ČZS. Predsednika ČZS bodo člani ČZS volili na 56. občnem zboru ČZS, ki bo predvidoma v soboto, 14. 4. 2007.

Postopek evidentiranja možnih kandidatov za predsednika ČZS se bo začel 20. 11. 2006, končan pa mora biti do 14. 3. 2007.

Upravni odbor ČZS

Ugodno — kozarci za med
Firma **STENKO d.o.o.**
Špruha 3 — TRZIN — ☎ (01) 562 17 22

DELOVNI ČAS:
ponedeljek—petek:
7.00 do 16.00
sobota: 7.30 do 12.00

Čebelarjem ponujamo steklene kozarce po ugodnih cenah: kozarci 720 ml, pakirani po 10 kosov, (grlo Ø 82 mm) po **39,00 SIT**, kozarci na paleti (1106 kosov) po **34,20 SIT**, 370 ml (grlo Ø 66 mm) po **32,45 SIT**, pokrovi zlato lakirani 82 mm po **18,31 SIT/kos** in 66 mm po **15,20 SIT/kos**.

**Prilagodljiva, večnamenska
podnica za nakladne LR- in
AŽ-panje.**
Svetovna novost v čebelarstvu!

V NEKAJ MINUTAH lahko spremenite AŽ-čebelarjenje v SODOBNO NAKLADNO ČEBELARJENJE!

Izdelujemo nakladne JG-panje AŽ-mere, združljive z LR-panjskim sistemom, večnamensko podnico — tudi za pripravo rojev (ometencev) in predelavo kristalizirano oz. melicitozne mane (podnica je združljiva z LR-nakladami) po načrtih univ. dipl. inž. Ivana Jurkoviča.

Zdaj izdelujemo tudi satnike za GJ-, LR- in AŽ-PANJE ter SMUKALNIKE za GJ- in LR-panje.

PETER ZAKRAJŠEK, s.p.

Pretnarjeva 6, 1210 Ljubljana — Vižmarje

Tel.: (01) 512 62 51

Ugodne cene!

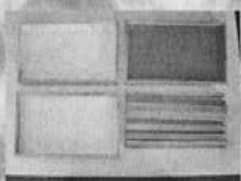
CERES d.o.o.
trgovina Marjetica 5 c
9221 Martjanci
tel./fax: 02 548 18 18
GSM: 040 436 517
E-mail: ceres@email.si

NOVO

Odprto:
ponedeljek-petek,
od 8. do 16. ure,
sobota,
od 8. do 12. ure

Različna embalaža za med
medene likerje in medeno vino

Po naročilu zbite in zažicene
satnike ter vstavljene satnice.

Kislone za zatiranje varoj,
različni pripomočki

ZELO UGODNO
Različne vrste panjev

NOVO
Štirisatni taljnik za vosčine

Posebna ponudba!

od maja do avgusta kakovostne matice
iz lastne vzreje (čebelarstvo Kapun)

Zelo ugodna zamenjava vašega voska
za vos čebelarški material

SE PRIPOROČAMO!

ČEBELARSKA ZVEZA IMA NA VOLJO NASLEDNJO NADVSE ZANIMIVO LITERATURO

LIERATURA	CENA V SIT	CENA V EUR
Med in zdravje, Kapš	8.200,00	34,22
Čebela se predstavi	1.500,00	6,26
Priročnik za čebelarje začetnike	300,00	1,25
Večjezični slovar čebelarstva	1.000,00	4,17
Knjiga Anton Janša	2.000,00	8,35
Knjiga Ajda	1.627,50	6,79
Knjiga Čebeloreja	700,00	2,92
Knjiga Obujeni spomin	2.000,00	8,35
A. Janša: Popolni nauk	800,00	3,34
Čebelji pridelki	1.500,00	6,26
VIDEOKASETE		
Odprtje ČSS	2.000,00	8,35
NALEPKE in LETAKI		
Razglednica s čebelarskim motivom, 6 v kompletu	600,00	2,50
Plakat Kranjska čebela	300,00	1,25
Plakat Življenjski cikel čebelarje družine	700,00	2,92
Prelepka KBZ	15,00	0,07
ODLIČJA in DIPLOME		
Odličje A. Janše	4.350,00	18,15
Različne diplome	200,00	0,83
SLOVENSKI ČEBELAR		
Izvod SČ, člani	900,00	3,76
Izvod SČ, nečlani	950,00	3,96
Naročnina na SČ	10.000,00	41,73

Vse cene so z DDV - Cene v evrih so preračunane po centralnem paritetnem tečaju 239,640.

Brdo, 6. 10.

V spomin

Vse pisce osmrtnic prosimo, da pri imenu pokojnika navedejo tudi datum ali vsaj letnico rojstva in smrti. Ta podatek pogosto potrebujejo pisci različnih zgodovinskih spisov, npr. društvenih zbornikov, kot tudi drugi. Vsem lepa hvala.

Uredništvo

FRANC DERMEJ (1947–2006)

Ko so čebele nabirale obilno pašo na kostonju, se je ustavilo srce Franca Dermelja iz Budne vasi. Od nas se je poslovil prav tedaj, ko bi moral uživati ob vrhuncu letošnje čebelarke letine, ter nas spomnil na minljivost našega življenja.

V življenju mu ni bilo lahko. Že zgodaj mu je umrla mati, to pa je prizadelo njegovo blago dušo. Bil je voznik avtobusa pri podjetju Gorjanci. Reorganizacije v podjetju ter osebne težave so bile vzrok, da je sredi osemdesetih ostal na cesti, takrat pa je uteho našel pri čebelah.

Bil je pronicljivega duha, zato je med prvimi v društvu preizkušal panje z večjo prostornino. Za zatiranje varoe je uporabljal organske kisline že tedaj, ko nas večina o tem ni niti razmišljala. V društvu sicer ni opravljal funkcij, vendar je bil naš zvest član. Sestanki društva so bili zanj praznik, na katerem se je razgovoril o čebelah, ki so mu lajšale osebno samoto.

ČD Šentjanž na Dolenjskem

FRANC LAH (1931–2006)

Na pokopališču v Kotljah smo se 11. avgusta letos poslovili od čebelarja in dolgoletnega člana našega društva Franca Laha. Rodil se je 26. septembra 1931 pri Brezniku na Selah in se leta 1955 priženil k Smonkarju na Erdinje, kjer je vsa leta pridno kmetoval. Na kmetiji so nekdanji imeli tudi čebele, o tem pa je pričal prazen čebelnjak. Čeprav je bil velik ljubitelj čebel, mu čas prva leta ni dopuščal, da bi si jih lahko omislil. Pozneje, ko so otroci nekoliko odrasli in je bilo pri hiši več pridnih rok, si je lahko vzel čas tudi za čebele. Tako je leta 1985 začel čebelariti s prvimi roji, število družin pa je povečeval vsako leto. Poleg AZ-panjev je imel za svoje veselje vedno tudi nekaj kranjčev.

Vsa leta je bil dejaven in prizadeven član našega društva. Bil je vzoren čebelar, vedno dovzeten za novosti in vedno željan novega znanja. Tako se je pred leti udeležil tudi tečaja za čebelarke preglednike in ga uspešno opravil. Dokaz, da je bil dober čebelar, je tudi to, da so letos uspešno prezimile vse njegove družine. Bil je dober čebelarški tovariš, saj je bil vedno pripravljen priskočiti na pomoč z nasveti ali s podarjenimi roji. Za njegovo prizadevnost ga je društvo

odlikovalo z odličjem Antona Janše III. stopnje. V spominu ravenkih čebelarjev bo ostal kot dober čebelarški prijatelj, od njega pa so se s petimi prapori poslovila tudi vsa sosednja društva Meliške doline.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Čebelarstvo društvo Ravne na Koroškem

JANEZ BRAČIČ (1963–2006)

V času, ko so bile čebele na vrhuncu svojega razvoja, je Janez Bračič kljub veliki volji do življenja podlegel hudi bolezni. Omahnil je, kot bi jeseni odpadel list z drevesa. Pokojni Janko, kot smo ga vsi poznali, je privekal na svet 15. maja 1963. Izhajal je iz kmečke družine v Šetarovi. Po končani osnovni šoli se je izučil za trgovca, pozneje pa je postal tudi poslovođa. V tej vlogi je bil uspešen in priljubljen. V Lenartu in daleč naokrog so ljudje pravili: "Grem k Janku v trgovino." V bližini domačije si je zgradil hišo. Kljub zahtevnemu delu v službi je veliko pomagal tudi staršem na kmetiji.

Leta 1992 se je odločil za čebelarstvo in začel čebelariti z dvema družinama. Že čez osem let jih je imel 20. Hitro je začutil potrebo po organiziranosti, zato se je včlanil v Čebelarstvo družino Gradišče-Lenart. Kljub obilici dela in skrbi za svojo družino, je vedno našel čas za čebelice, pri katerih se je sprostil in si nabiral novih moči. Z njimi je tudi uspešno gospodaril. Huda bolezen ga je minulo zimo tako prizadela, da je spomladi sinu, ženi in očetu le še svetoval, kako in kaj naj postorijo pri 30 čebeljih družinah. Kot čebelar in poslovođa je poskrbel, da so naši člani prejeli sladkor za krmljenje čebel.

Od vedno nasmejanega, umirjenega in uspešnega mladega čebelarja smo se člani 22. junija 2006 s praporom poslovili na pokopališču v Lenartu. Z njim je Čebelarstvo Sv. Trojica-Lenart in čebelarstvo nasploh izgubilo dobrega mladega čebelarja, ki je skrbel za razvoj in ohranitev slovenskega čebelarstva.

Kot dobrega člana in čebelarja ga bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

ČD Sv. Trojica-Lenart

STANKO HERLE (1914–2006)

Maja letos smo k zadnjemu počitku pospremili dolgoletnega člana ČD Dramlje Stanka Herleta. Pokojni Stanko je bil

mariborski rojak. V mladosti je bil rudar v zasavskih premogovnikih, to delo pa mu je zrahljalo zdravje. Nekaj časa je bil poslovodja v čebelarški trgovini v Celju, zato so ga poznali tudi številni starejši čebelarji.

V ČD Dramlje je bil od leta 1980 do 1995 predsednik društva. Na OS Dramlje je organiziral čebelarški krožek in pripravil tudi čebelarstvo razstavo. Bil je napreden čebelar, čebelaril pa je v Lazah, kjer je imel hišo. Za svoje delo v čebelarški organizaciji je prejel odličje Antona Janše I. stopnje. Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

ČD Dramlje

FRANC LAPOŠI
(1927–2006)

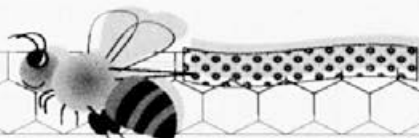
Avgusta letos nas je nenadoma zapustil Franc Lapoš, ustanovitelj in član ČD Bakovci. Več let je bil častni član

društva, ki je bilo ustanovljeno leta 1951. Franc je čebelaril že veliko pred ustanovitvijo društva. Čebele so bile njegove prijateljice od mladih dni. Čebelaril je po večini v AŽ-panjih, in to največ s šestdesetimi čebeljimi družinami. Prvi v društvu je naložil panje na vlak in jih prevažal na paše. Pozneje si je kupil tovornjak in z njim prevažal čebele v Haloze in na Pohorje.

Po ustanovitvi društva je v njem opravljal različne funkcije, od predsednika in tajnika do člana upravnega odbora društva. Bil je neutrujen pri graditvi čebelarkega doma in pri razviti prapora. Za svoje zasluge je prejel odličja Antona Janše III. in II. stopnje. Prejel je tudi priznanje ob 50-letnici društva. Z njegovim odhodom smo izgubili dolgoletnega in zvestega ustanovnega člana, predvsem pa delovnega in dobrega prijatelja. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

Za ČD Bakovci
Štefan Antolin

Mali oglasi

PRODAM cvetlični, akacijev in gozdni med, inf. 041/560 075.

PRODAM štirisatno nerjaveče točilo, dobro ohranjeno, cena je 10.000 SIT, inf. 051/604 254, Letnar.

PRODAM hojev med, inf. 041/403 960.

PRODAM električni mlin RF za mletje sladkorja, cena je 50.000 SIT, inf. 041/665 178.

PRODAM štirisatno točilo za med na ročni pogon, inf. 041/470 032.

PRODAM zabojnik za 8 AŽ 10 S – s prikolico ali brez nje, inf. 041/782 143.

PRODAM kostanjev, cvetlični, regratov in lipov med po ugodni ceni, inf. 03/583 24 85, 031/400 120.

PRODAM pašnik z brunarico, velikosti 6 m x 4 m, in prazen čebeljak, inf. 041/865 419.

PRODAM štirisatno točilo za med na ročni pogon, inf. 05/751 51 06.

PRODAM hojev, smrekov, lipov in cvetlični med, nekaj propolisa in cvetni prah, inf. 031/503 635.

PRODAM gozdni med, inf. 041/239 062.

PRODAM smrekov, hojev in gozdni med, nagrajen z zlato medaljo v Semiču, inf. 041/880 727.

KUPIM čebelji vosek, inf. 041/214 980.

PRODAM kostanjev med, inf. 031/766 533.

PRODAM akacijev in mešani cvetlični med, inf. 05/301 62 59.

ZAPOSILIMO delavca, do 45 let starosti, usposobljenega za delo v čebelarstvu in vzrejo matic, za delo v mizarski delavnici in druga dela v proizvodnji. Pogoji: voziški izpit B ali C kategorije. Delo je lahko občasno ali sezonsko pogodbeno, sklenemo pa tudi delovno razmerje za določen ali nedoločen čas, s trimesečnim poskusnim delom. Pisne ponudbe sprejemamo na naslov ali faks:

APIS M&D, d. o. o., ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA, tel.: 01/755 12 82, faks: 01/755 73 52.

PREVZEM POTRDI O USPOSABLJANJU V LETU 2006 V CELJU IN NA BRDU PRI LUKOVICI

Obveščamo vse čebelarje, ki še niso prevzeli potrdil o usposabljanju, opravljenem v letu 2006 v Celju in na Brdu pri Lukovici, da jih lahko prevzamejo osebno pri g. Trajčetu Nikolskem, na Vrtnarski šoli Celje, in v tajništvu ČZS na Brdu pri Lukovici, .

ČZS

Plastični satnik s satnico PIERCO, 1/1 bel ali črn
samo 440 SIT z DDV.

Plastični satnik s satnico PIERCO, 2/3 bel ali črn
samo 352 SIT z DDV.

UGODNO

Panji

zelo ugodna cena AŽ voščenih
satnic, v naših čebelarskih centrih
v Mariboru in Lukovici.

VELETRGOVINA
VEMA
Tržaška 65, Maribor

AKCIJA

Satniki AŽ
lipov les
zbiti
rogličeni
z luknjicami

OBVESTILO !

Obveščamo vas, da smo oddelek embalaže iz
Tržaške 65, preselili v prostore čebelarskega
centra Maribor, na Streliško 150

Vse informacije in naročila:

Telefon: 02/330-32-40

Faks: 02/331-80-10

e-mail: embalaza@vema.si

www.vema.si

ČEBELARNA v čebelarskem centru Slovenije
Tel: 01 / 729 61 18; Faks: 01 / 729 61 31; email: cebelarna@siol.net

ČEBELARSKI CENTER MARIBOR

Tel: 02 / 330 32 40; Faks: 02 / 331 80 10; email: ccmb@siol.net

DAR SONCA - Tyrševa 26, Maribor - Tel / fax: 02 / 251 60 12

Delovni čas: od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure,
sobota: od 8. do 13. ure; v nedeljo zaprto.

NONOS - sonaravno sredstvo za tretiranje
in preprečevanje želodčnih infekcij.

MEHPATIKA - sonaravno sredstvo za
tretiranje poapnene zalege in za zmanjševanje
okuženosti z varoo.

ČEBELARSTVO RIHAR - KOCJAN

Robert Kocjan s. p.

Gabrje 42, 1356 Dobrova

tel.: 01/ 364 11 06

faks: 01/ 364 13 07

GSM: 031/351 964 - e-pošta: robineli@s5.net

ČEBELARSTVO – IZDELAVA ČEBELARSKE OPREME – TRGOVINA

*Ob iztekajočem se letu
se zahvaljujemo vsem
kupcem in poslovnim
partnerjem za izkazano
zaupanje.*

Srečno 2007!
Naj med!

IZDELOVANJE ČEBELJIH PANJEV

IDRIJSKA 10, 1360 VRHNIKA

TEL.: 01 755 13 17 – GSM: 041 420 200

- **AŽ-panji** (9s, 10s, 12s)
- **prašilčki** (5s, 7s)
- **lipovi satniki**
- **zaklade Debelak** (9s, 10s)
- **pitalniki Frančič**
- **distančni vložki**
- **vehe** za povezavo AŽ-panjev
- **trietazni AŽ** (10s)
- **AŽ-kozinc** 11 + 3

Po želji izdelamo tudi druge vrste panjev. – Panji so iz masivnega smrekovega lesa, rogljičeni (cinkani). – Blago vam lahko pošljemo po bitri pošti.

Povpraševanje po satnicah iz lastnega čebeljega voska je veliko!

HÖDL

Predelava voska

- Ponujamo Vam možnost, da opazujete kuhanje Vaših starih satov in surovega voska. Ker je treba priti samo enkrat, prihranite čas in denar.
- Pričakujemo vašo predhodno najavo po telefonu +43(0)3475/2270.
- Vosek predelujemo s tehnološko najmodernejšo opremo.
- Segrevanje s paro in obsevanje z ultravijoličnimi žarki izključujeta možnost kakršne koli okužbe.
- Uporaba originalne tehnologije Grander omogoča, da Vaš vosek ostane popolnoma naraven.
- Najmanjša možna količina lastnega voska za predelavo v satnice je 20 kg surovega voska ali 50 kg starih satov.
- Čas kuhanja je približno 3 ure pri 20 kg surovega voska in 4 ure pri 50 kg starih satov.
- Po naročilu izdelamo satnice kakršne koli debeline in velikosti.
- Predelava voska poteka vse leto.
- Storitve ponujamo po izjemno ugodni ceni.
- **Stare sate in surov vosek je mogoče kadar koli zamenjati za satnice.**
- Ponujamo Vam tudi možnost, da plačate samo predelavo.

HÖDL

Informacije

**Wachsverarbeitung Imkereiarartikel
Deutsch Haseldorf 75
A-8493 Klösch – Steiermark, Austria**

Tel./faks: +43(0)3475/2270

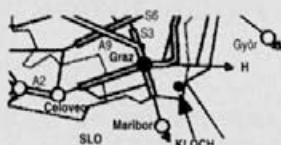
E-pošta: info@wachs-hoedl.at

Spletna stran: www.wachs-hoedl.at

Delovni čas: **ponedeljek–petek** 8.00–12.00, 13.00–18.00
sobota 8.00–12.00

Sporazumevamo se v nemškem jeziku.

Kako nas najdete:

Časopis Slovenski čebelar je ustanovilo Slovensko čebelarsko društvo za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko leta 1898.

Izdaja ga Čebelarska zveza Slovenije, Brdo pri Lukovici 8, 1225 Lukovica.

Tel.: tajništvo (01) 729 61 00, uredništvo (01) 729 61 14 (Janez Mihelič, GSM: 040/209 004), faks (01) 729 61 32, Barbara Zajc 041/370 409, Anton Tomec (01) 729 61 02).

Elektronska pošta: tajnik Anton Tomec: anton.tomec@cebelarska-zveza-slo.si – pisarna Barbara Zajc: barbara.zajc@cebelarska-zveza-slo.si –

urednik Janez Mihelič: cebelarska.zveza.slo@siol.net

Izdajateljski svet: predsednik Franc Šivic, univ. dipl. inž. gozd. – člani: Miro Cetina, univ. dipl. inž. gozd., Vlado Augustin, univ. dipl. inž. kem. tekst. teh., dr. Stanko Kapun, Vlado Pušnik, Janko Prebil

Uredniški odbor: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., Vlado Augustin, univ. dipl. inž. kem. tekst. teh., Franc Grajzar, dr. Aleš Gregorc,

Janez Gregori, prof. biol., dr. Janez Grad, Lidija Senič.

Glavni in odgovorni urednik: Janez Mihelič, univ. dipl. biol., lektorica: Nuša Radinja, prof.

Letna naročnina za leto 2006 za nečlane je 10.000 SIT. Posamezna številka stane 900 SIT za člane oz. 950 SIT za nečlane skupaj z 8 % DDV.

Članarina skupaj z naročnino za Slovenski čebelar je 8.500 SIT. Člani lahko objavijo en brezplačen oglas (20 besed) na leto, nadaljnja beseda je 60 SIT.

Reklamni oglasi: cela barvna stran na ovitku 120.000 SIT, v sredini 72.000 SIT, pol strani 36.000 SIT, tretjina strani 24.000 SIT, četrt strani 16.800 SIT, pasica 4.000 SIT.

Popust pri ceni za 3- do 5-kratno objavo je 10 %, za 6- do 10-kratno objavo 20 %, za celoletno objavo 30 %.

Splošni oglasi po 60 SIT za besedo, enako tudi za osmrtnice, ki vsebujejo več kot 40 besed. Cene so brez DDV.

Transakcijski račun ČZS: 18300-0013332037, matična številka ČZS: 5141729, davčna številka ČZS: 81079435, sifra dejavnosti: 91.120.

Za naročnike iz tujine – devizni račun: LJ BA SI 2X-900-27260-6274/0 – je letna naročnina 50 USD ali 42 EUR.

Priprava za tisk: Tiskarna Grafika Soča – Nova Gorica.

Oblikovanje naslovnice: Boštjan Debeljak, dipl. inž. arh.

Oddaja tekstov: članki do petega, obvestila, reklame, mali oglasi do desetega v mesecu.

Tisk: Grafika Soča, Nova Gorica.

Glasilo **Slovenski čebelar**, ki ga izdaja Čebelarska zveza Slovenije s sedežem na Brdu pri Lukovici 8, je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 585.

Pri financiranju izdajanja Slovenskega čebelarja sodeluje Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Mnenje avtorjev člankov ni nujno mnenje uredništva.

Naslov spletne strani ČZS: www.cebelarska-zveza-slo.si. Avtomatski odzivnik za paše – tel.: (01) 729 61 20.

**Na zalogi imamo
pester izbor
modelov za
vliivanje sveč.**

**IZDELOVANJE
OPREME**

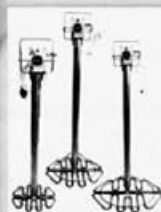
II 35 686₂₀₀₆

920063443, 12

COBISS

IMATE TEŽAVE S KRISTALIZIRANIM MEDOM?

**Na voljo so vam različni
grelci za med s termostatom.**

**Grelci ne pregrevajo medu,
če pravilno nastavimo
temperaturo. So različnih
oblik in premerov.**

LOGAR TRADE d.o.o.

Mikarjeva ulica 99 - OPC

(obratno poslovna cona)

4208 Šenčur

tel.: 04 25 19 410, faks: 04 25 19 415

e-pošta: info@logar-trade.si

KAKO NAJLAŽJE PRETOPITI VOŠČINE?

**V parnem kuhalniku z vodno paro.
Vodo segrevate s plinskim gorilcem.
Voščine prekuhate skupaj z okvirji.
S tem razkužite tudi okvirje.
Kuhalnik je v celoti izdelan iz
nerjavečih materialov.
Postopek je hiter, čist in enostaven.**

Našim zvestim kupcem nudimo KARTICO UGODNOSTI.

*Pri gotovinskem nakupu čebelarске opreme v vrednosti nad 10.000 SIT
priznamo čebelarjem z veljavno čebelarско izkaznico 4% popusta.*

Delovni čas:

Ponedeljek - petek:

od 9.00 do 12.00 in od 13.00 do 17.00

**sobota: v mesecih november, december
in januar je trgovina ob sobotah zaprta.**

APIS M & D, d. o. o.

MARKO DEBEVEC

ČUŽA 7, 1360 VRHNIKA

tel.: (01) 755 12 82

faks: (01) 755 73 52

**Odprto: ob delavnikih od 9.–12. in od 16.–18. ure,
ob sobotah od 9.–12. ure**

- POLNOVREDNE BELJAKOVINSKE POGAČE ZA KRMLJENJE ČEBEL •
- APNENOGEL – NOSEMAGEL – STIMULANS – VAROGEL

NAROČENO BLAGO POŠLJEMO TUDI PO HITRI PAKETNI POŠTI.

- PO IZJEMNO NIZKI CENI VAM IZ VAŠEGA VOSKA IZDELAMO SATNICE – 180 SIT/KG • VOSEK STERILIZIRAMO PRI 125° C •
- VOSEK ODKUPUJEMO PO 750–850 SIT ZA KILOGRAM •

Až-panji 10-satni

PRAŠILČEK AŽ 5- in 7-satni

**SATNIKI
AŽ – vrstan, lepjen, žbit
LR – standard LR 2/3**

**PREDELAVALA VOSKA
V SATNICE samo 180 SIT/kg**

Až-trietalni panji

**LR-standard
in 2/3 LR-panji**

**Kvalitetne RSF-točila po
ugodni ceni**

**KAKOVOSTNE
BELJAKOVINSKE
POGAČE V OBLIKI PASTE.
IZDELANE SO PO POSEBNEM
POSTOPKU IN SE NE
STRDIJO.**

**KAKOVOSTNE
ČEBELARSKÉ
ROKAVICE IZ
NAJBOLJŠÉGA
USNJA**

**PAJČOLANI PO
UGODNIH
CENAH**

**Novo!
Aksijska cena –
grelci za med
39.990 SIT**

**PANJI SO IZDELANI NATANČNO IN
KAKOVOSTNO.**

**UPORABLJAMO VODOODPORNE
MATERIALE IN LEPILA.**

**Prevzem voščin in takojšnja menjava za
satnice. Voščine prevzemamo samo v plastičnih
vrečah od 15. 11. 2006 dalje.**